

Andris Zeibots
andristeatra@inbox.lv

Anima
jeb
Tukšums debesīs
(luga 8 ainās)*

darbojas:

Anima, vīzija

Lotārs, skolnieks pēdējā vidusskolas klasē, mūzikas fans

Andrejs, Lotāra draugs

Benita, skolniece, Tautas teātra aktrise

Maiga, Benitas draudzene

Ričs, skolu nebeidzis, nekur nepiedalās, hipijs, ap25 g. v.

*Ivanda, beigusi skolu, hipiju meitene, strādā pastā, uztur Riču,
ap 25 g.v. veca*

*Mazaisbērns, bijušais students-filozofs, ap 30 g.v., tagad pēc
papīriem “huļīgāns” un “tunejāds”*

*kā arī milicijas darbinieki un Valsts struktūru darbinieks Vīrs
Pelēkajā Lietusmēteli*

darbība norit kaut kad 20.gadsimta 60.- 70. gados, Rīgā

* viena no pirmajām manām lugām, kas sākotnēji saucās “Tukšums debesīs” (60-70.gadi), arī pārveidotā variantā “Sestā stāva debesīs”(80.gadi), tagad pārstrādāta 2003. gadā un saucas “Anima” – dvēseles sievišķīgās puses arhetipiskais simbols K.G.Junga traktējumā. Šī pāra pretstats ir Animuss – dvēseles vīrišķīgā puse.

1. aina

(Pie Mazābērna.

Kāpņu telpa sestajā stāvā. Mazābērna dzīvoklis – istaba un virtuve. Istabā ir tikai gulta, kaktā grēdās sakrautas grāmatas, uz grīdas vecs paklājs un daudz tukšu pudeļu. Virtuvē galdiņš un pāris ķebļu. Uz sienām grafiti zīmējumi un uzraksti: “Naivums ir pasaules cerība!”, “Šonakt atkal būs silts!”, “Sestā stāva debesis”, “Anima, Animuss – dvēseles arhetipiskie simboli”.

Mazaisbērns guļ savā gultā.

Pa kāpnēm nāk augšā un laukumīnā apstājas Benita un Maiga.)

Benita. Sestais stāvs. Klāt esam. Tālāk nav, kur kāpt.

Maiga. Skaties, te vēl vienas mazākas – redeļu trepītes. Uz kurieni? Uz bēniņiem?

Benita. Aha! Caur to lūku var izlīst, ja dabū atslēgu. Pagājušajos Ziemas svētkos mēs pa tām ielīdām bēniņos un pēc tam uz jumta. Pie debesīm tuvāk. Mums bija līdzīgi, vari iedomāties?

Maiga. Normāli. Neviens nepamanīja? Miliciju neizsauca?

Benita. Tu domā, ka ieraudzīja pa logiem? Nē, te ir sestais stāvs, te apkārtne augstāku māju vairs nav. Šīs ir tās durvis. Te zvana nav, te jāklauvē. (*Klauvē norunātu signālu.*) Atceries, kā jāsit!... Bet vari arī neatcerēties, Mazaisbērns pats nekad neatceras, kādus signālus esam norunājuši, bet milicijas klauvējienu viņš pratīšot atšķirt katrā laikā.

Maiga. Bieži ķer?

Benita. Man nav gadījies, paldies Dievam! Bet Mazaisbērns nupat pirms trim dienām izlaists no “sutkām”, tā Ričs teica, es viņu satiku Vecrīgā “pie puškām”.

Maiga. Ja noķer, no skolas var izmest, vai ne?

Benita. Riču izmeta.

Maiga. Kas ir Ričs?

Benita. Hipijs.

Maiga. Tu arī?

Benita. Laikam, jā... Mums te patīk. Sestā stāva debesis pie Mazaisbērna, tā te saucas... Nevar būt, ka Mazaisbērna nav mājās, droši vien guļ.

Maiga. Kas viņš ir šis Mazaisbērns? Izklausās drusku krimināls elements...

Benita. Aha, krimināls! Baigi krimināls... Bez jokiem. Studējis filozofos, bet izmests, jo nav gājis likt politekonomiju... Ja es spētu iestāties universitātē, es nu gan neļautu, ka mani izmet pilnīgi bez jēgas... Vai tas vien nav krimināli? (*Klauvē vēl.*)

Maiga. Atnāksim vēlāk.

Benita. Nē, taču. Noteikti guļ “pohains”... (*Pamēģina vērt durvis, tās nav aizslēgtas.*) Skaties, vaļā!

Maiga. Domā iet iekšā? Ja nu neviena nav...

Benita. Tad pēc tam iziesim ārā. (*Pa durvju spraugu sauc.*) Mazaisbērns! Tu tur esi? Eu!...

(Mazaisbērns ar pūlēm uzslēdz kājās, viņš ir ģērbies kreklā un svīterī, bet virsbikses novilkta, kājās tikai “semeikas”.)

Mazaisbērns. Kas tur ārdās?... (*Nāk uz durvju pusi.*)

Benita. Es, Benita.

Mazaisbērns. Tad nāc iekšā, nelaid caurvēju...

Benita (*kopā ar Maigu ienāk*). Čau!

Mazaisbērns. Aha!

Benita. Tu guli?

Mazaisbērns. Ohh, galva... Tev ir kādas kapeikas?

Benita. Grūti?

Mazaisbērns. Nāve izstieptas rokas attālumā. Aizskrien pēc alus.

Benita. Man ir tikai piecdesmit kapeikas.

Mazaisbērns. Aliņš, "sencis" 33 kapeikas... "rīdzinieks" – 42...

Maiga. Man ir.

Mazaisbērns. Cik?

Maiga. Nu... Desmit rubļu.

Mazaisbērns (*Benitai*.) Tad ņem polšu un kādu zaceni. (*Maigai*.) Kā tevi sauc? Man liekas, es tevi te vēl neesmu redzējis, bet varbūt arī esmu...

Maiga. Maiga.

Benita. Viņa ir no manējā Tautas teātra. Tu viņu neesi vis redzējis, mēs kaut cik tuvāk sapazināties tikai pirms pāris nedēļām...

Mazaisbērns. Ā... Tas normāli... Uhh, galva... Vai tad tu vēl neej? Aktrisīt, klausies, tu man nevelc garumā, ja...

Benita. Eju, eju, tātad – polšu un "kaut ko"... Gaidiet!

Maiga. Es arī iešu.

Benita. Nē, labāk nenāc, tu ne tikai esi, tu arī izskaties pēc nepilngadīgas, tāpēc var vispār neiedot.

Maiga. Pašai nedos.

Mazaisbērns. Pareizi, pareizi. Nepilngadīgiem nav jādzer ugunsūdens!

Benita. Labi, "tunejād"!... (*Maigai*). Gaidi. Sēdi uz paklāja un gaidi. Pašlaik viņš vēl nav atgūvis cilvēka izskatu, bet pēc brīža viss mainīsies!... (*Prom.*)

(Maiga apsēžas uz paklāja, ar kāju pastumj nost dažas tukšas pudeles, lai būtu vairāk brīvas telpas. Mazaisbērns apsēžas uz gultas malas. Klusums.)

Mazaisbērns. Laikam, būtu jāapvelk bikses. (*Dara tā.*) Kā tev bija vārdā?

Maiga. Man? Maiga.

Mazaisbērns. Maiga, ja... Te ir tā. Skuķi, kad atnāk visu sāk novākt un kārtot, un vispār darīt visādas neproduktīvas darbības, kam nav nekādas jēgas... Ja tu gribi, vari sēdēt, bet ja gribi darīt kā visas, tad man arī nav nekas pretī.

Maiga. Es sakārtošu.

Mazaisbērns. Bet var arī nekārtot.

Maiga. Ko darīt?... Vākšu. Nevaru ciest bardaku. (*Sāk vākt pudeles vienā stūrī.*)

Mazaisbērns. Vārdu sakot, tu – kā visas... Kārtība un absurds, tas ir labi, bez šīm divām lietām cilvēks nav cilvēks... Es, savukārt, pēc oficiāli izdotiem papīriem esmu "huļigan" un "tunejādec". Vari apskatīties, tur kaktā man ir pase, karaklausības apliecība un visi "mentu" izsniegtie "dokumenķiki", ja gadījumā tevi interesē, kā mani sauc vārdā, uzvārdā un tēva vārdā... Nē, muldu, pasi es pazaudēju jau pirms Jaunā gada... patiesībā, tas viss ir sūds... Esmu Mazaisbērns, un viss. Ko tu neskaties "dokumenķikus"?

Maiga. Ja tu gribi, es paskatīšos.

Mazaisbērns. Bet tu neskaties, ja negribi!

Maiga. Tad es neskatīšos.

Mazaisbērns. Bet ja baigi interesē, tad paskaties!

Maiga (*sadusmojas nomēt pudeles zemē*). Labi, rādi!

Mazaisbērns. Tu esi kaut kāda inertā, Maiga, tu piekrīti, tu met pudeles pa gaisu, bet galu galā tik un tā piekrīti... Nav labākais stils visam piekrist. Te pie manis, tas nav stils... Šajā istabā vari skatīties un meklēties visur un vienmēr... meklē visu ko... Vispār, atnes man tos “dokumeņķikus”, pašam gribas paskatīties, kā mani sauc...

Maiga. Es negribu.

Mazaisbērns. O! Tā ir pareizā atbilde... Tu negribi. Nenes! Nenes nevienam nekad viņa “dokumeņķikus”, nes laimi, mīlestību, atnes kādu šņabi vai kaut ko, kas citam palīdz. Bet nekad nenes to, kas cilvēkam nepalīdz!... Attaisi skapi. Tur iekšā ir “maģis”, vienīgā manta, kuru es glabāju skapī, lai neaplejš un kosmisko skumju iespaidā neuzguļas virsū. Es neciešu kosmosu. Zini, kāpēc?

Maiga. Kāpēc?

Mazaisbērns. Bezgalības dēļ. To nav iespējams iedomāties. Iztēlei ir vajadzīgas formas, bezgalību tā nespēj aptvert. Tikai kādā simbolā, bet es neciešu simbolus... Atradi maģi? Ieslēdz. Lai spēlē...

(*Maiga ieslēdz magnetofonu. Skan Janis Joplin “O, Lord won’t you buy me a Mercedes Benz” Augšup pa kāpnēm nāk Ričs un Ivanda, viņi ir garmataini, viņiem ir velveta džinsi, gari džemperī, Ivandai drēbes maisiņš ar mīlestības simboliku, ar garu pītu pleca “ļeku” un rokās puķes. Viņi neklaūvē, viņi ienāk.*)

Ričs. Čau!

Ivanda (*sniedz puķes Mazaisbērnam*). Osti, brāli!

Mazaisbērns. Aha...

Ričs (*Maigai*). Čau! Ko tu dari?

Maiga. Vācu pudeles kaktā. Mani sauc Maiga.

Ivanda (*atņem puķi Mazambērnam*). Tev vēl nevajag, tu vēl neesi atgriezies no spirta valstības. (*Dod puķi Maigai.*) Ņem, māsiņ.

Maiga. Paldies.

Ivanda. Osti, nenosmoc izgarojumos.

Maiga. Jā...

Ričs (*Mazambērnam*). Es tev atnesu “Bhavād-gitas” eksemplāru. (*Izvelk no Ivandas ķeseles ar roku apdrukātu papīru žūksni.*)

Mazaisbērns. Esi nostājies uz Ceļa?

Ričs. Izlasi, tad runāsim.

Mazaisbērns. Man ir sava filozofija, zēn... Naivums ir pasaules cerība! Viss pārējais ir... jānoliec “seifā”. Ej, noliec “seifā”... Vismaz šodien... Vismaz kamēr no medībām neatgriezīsies mana aktuālā amazone...

Ričs (*papurina papīrus*). Te ir tas pats, tikai izklāstīts labāk, senākā un dižākā valodā... (*Atmet ar roku. Iet uz istabas kaktu, kur paceļ dēli un ieliek tur atvērtajā caurumā manuskriptu.*)

Mazaisbērns (*Maigai*). Nebrīnies... Man skapī maģis, bet uz grīdas grāmatas atstāt nevar, aplies... Bez tam man patīk ārišķības un pozas – tēloju pagrīdnieku, bet kur kārtīgam pagrīdniekam jāglabā savas slepenās mantas – protams – zem grīdas!... Hau! Es esmu runājis!...

(*Nāk Benita.*)

- Benita. Nu, ja tagad mani neviens nenovērtēs! (*Atdod pudeli Mazambērnām*). Tad es šodien vispār vairs ne ar vienu nerunāšu. Čau, Ivanda! (*Sabučojas ar Ivandu*). Man taču negribēja dot to polšu, es dabūju iestāstīt, ka manam tēvam alkoholiķim vajag, ka viņš mani nositīs ar slotu, ja neatnesīšu, pīkstēju kā pele...
- Mazaisbērns. Tu esi aktrise-varone, kad paaugies mēs tevi sauksim “māte-varone”, tev vajag medāli! Es tev piešķiru medāli. (*Taisa vaļā pudeli, rāda metāla korķa riņķīti.*) Šo te piespraud pie krūts un nēsā visos valsts svētkos. (*Paceļ pudeli un ieņem malku.*) Garšīgs maita...
- Ričs. Tu nu gan esi mēslu pilns, ja tev garšo bez uzkošanas...
- Mazaisbērns. Negribi?
- Ričs. Ne šodien.
- Mazaisbērns. Ivandai vispār neprasu. Kas vēl?
- Maiga. Nē.
- Benita (*atvairās ar žestiem.*)
- Mazaisbērns. Baudām nedzimušie!... Man jūsu žēl! (*Ieņem vēl otru malku.*)
- Ivanda (*Benitai*). Nāc tūlīt šurp. Nāc, apsēdies. Tagad vajag attīrīt čakras no meliem. Tava Anima raud...
- Benita. Kas bija Anima? Ā, pareizi – dvēsele. (*Atskatās uz sienas zīmējumu.*)
- Ivanda. Jā, dvēseles simbols. Attīri mirdzošo spoguļi! Saki skaņu “m-m-m”, kamēr sāk vibrēt visi kauliņi... un pēc tam mantru: “Om mani padme hum”... lai Lielais Gongs vibrē galvā, mugurkaulā, visur, lai izkļiedējas visi mēsli... Saki, deviņas reizes... “Om mani padme hum”...
- Benita. Neko jau es nemeloju, tā bija tikai aktiermeistarības etīde!
- Ivanda. Dari, ko es saku. (*Abām plaukstām aptver Benitas galvu.*) Daudzini mantru, lai vibrē... (*Izvelk spoguļi*). Skaties spoguļī un domā par savu dvēseli, kura ir tīra kā spoguļa atspulgs.
- Benita. Nekāda tīrā tā mana dvēsele vis nav.
- Ivanda. Ir. Ikvienu dvēsele ir mirdzoši tīra kā spoguļis, tikai to ir sev jāatgādina. Materiālās pasaules sārņi nosēžas uz spoguļa virsmas un tas pārstāj raudzīties debesīs, bet patiesībā – zem visa, kas nav tavš – dvēsele vienmēr ir tīra...
- Benita. Ja jau būtu!...
- Ivanda. Nešaubies. Domā. Tava dvēsele ir mirdzošs spoguļis.
- Benita. Anima.
- Ivanda. Jā, Anima. Un Kāds tajā skatās.
- Benita. Kas tad? Dievs?
- Ivanda. Klusu, klusu... kādreiz sastapsi... bet kad sastapsi – pazīsi... bet kad pazīsi, visu uzzināsi... saki vienkārši: “Om mani padme hum”... Vēl... vēl...

(*Nāk Lotārs un Andrejs. Klauvē.*)

- Mazaisbērns. Te neviena nav! Un neklauvējiet veltīgi!
- Lotārs (*ienāk.*) Buraties?
- Benita. Mani bur. Šausmīgi dīvaina sajūta, tiešām drebuļi skrien pa muguru...
- Ivanda. Klusu... klusu...
- Lotārs. Uzmanies, ka vārds nesāk lekt ārā pa muti. Parādīšu jums savu draugu – Andrejs. Vai vienkārši Andža. (*Visi pamāj.*) Mūziku klausīsimies? Mēs ar Andžu uz pusēm nopirkām Uriah Heap. (*Rāda magnetofona lentu.*)
- Ričs. Uzliec. Cik paprasīja?
- Lotārs. Nenormāli – divdesmit... (*Ivandai*). Jūs neburieties, klausieties.

Ivanda. Mūzika dvēselei netraucē.

Lotārs. Šī netraucēs vis!

(Lotārs uzliek lentu. Skan Uriah Heap "July morning" Ričs nāk apsēžas uz ceļiem blakus Ivandai, aizver acis, šūpojas ritmā.)

Benita *(pie Andreja.)* Sveiks! Mani sauc Benita.

Andrejs. Sveika!

Benita, Skatos, firmas džinsi...

Andrejs. Laimējās.

Lotārs. Viņam abi senči profesori.

Andrejs. Pasniedzēji universitātē.

Benita. Nav slikti, blats nodrošināts.

Lotārs. Ta' nu... viņš tāpat ir teicamnieks...

Andrejs. Ne jau gluži.

Lotārs. Nu, labi – tikai nespēlē kautrīgo!

Andrejs. Vienkārši precizēju.

Benita. Nu, nu... Man vēl jālūdz Dievs, lai neizgāztos gala eksāmenos.

Lotārs. Labi jau, nevaimanā! Tev nokārtosies, jūsu skolā skolotājiem pašiem mīslis trīc par sekmības procentiem. Ja ne citādi, tad izvilks proletāriskas izcelšanās dēļ. Mūsējā – "noviržu" skolā – tiešām var izgāzt...

Benita. Elitārie... *(Andrejam.)* Tu arī ar matemātikas "novirzi"?

Andrejs. Jā, mēs ar Lou esam vienā klasē.

Benita. Ar Lou! Dzirdējāt – ar Lou! Lotāru skolā sauc par Luo!

Lotārs. Kas ir? Normāli...

Benita *(Andrejam.)* Kāpēc neatnāci agrāk?

Andrejs. Nezinu. Tā.

Benita *(Lotāram.)* Tu esi tas vainīgais! Kāpēc agrāk nepaņēmi Andžu līdzi?

Lotārs. Ko uzplījies? Klausies mūziku... Tu arī neved sev līdzi visu rajonu...

Andrejs. Ne visai glaimojoši. Es, protams, neiedomājos, ka būtu labāks par "visu rajonu", tomēr...

Lotārs. Neņem pierē. Es esmu, pats zini...

Benita. Vai cik interesanti, kas tad? Saki līdz galam!

Lotārs. Esmu... es esmu...

Benita. Nu, runā, runā, neizvairies, neaptraipi ar meliem savas čakras!

Lotārs. Visi mani skolotāji vienmēr ir teikuši, ka esmu runātājs-nedomātājs. Tāds, kurš vispirms pasaka un tikai pēc tam domā, ko ir pateicis.

Benita. Es teicu: muldoņa. Vecāmāte būtu teikusi "vāvulis". Tu esi "visvāvulīgākais vāvulis", kādus vien pasaule spēj no sevis izspļaut!

Lotārs. Es ar to lepojos. Esmu atšķirīgs.

Benita. Jā, jā... palepojies vien...

Lotārs. Esmu jau sācis.

(Maiga atnāk nostājas blakus Benitai.)

Benita. Jā, es arī šodien atnācu kopā ar draudzeni. Maiga. No teātrīša.

Lotārs. Gadās.

Benita. Atkal tu muldi? Ko nozīmē "gadās"?

Lotārs. Tas nozīmē, ka dažreiz tā notiek, bet citreiz nē.

Benita *(Maigai.)* Viņu sauc... *(ironiski)* Lou... baigais "vāvulis".

Lotārs. Kas uz citiem saka, tam mutē kaka!
 Benita. Fui! Nāc, Andža, apsēdīsimies uz grīdas!
 Andrejs. Lai notiek.
 Lotārs (*Maigai*) Apsēdīsimies arī mēs.
 Maiga (*pamāj.*) Jā.

(Pauze. Skan mūzika. Mazaisbērns ar visu pudeli pieceļas stāvus gultā, ritmā šūpojas, atsperes čīkst.)

Lotārs. Mazaisbērns! Iedod man arī ieraut!
 Mazaisbērns. Viss ir iespējams pretstatos, tu gribi, bet man ir, taču tas nozīmē arī, ka gadījumā, ja man ir, es varu atteikties no savējā kāda cita labā! Taču lai atteiktos, man sevi ir jāpārvar, vai nē!... Ņem iekšā un uzkodām piedomā par pretstatiem – par to, kāpēc laba mūzika vislabāk skan tādā sasodītā, pasaules labvēlības pamestā kaktā, kā manējais. Nekad nekas tāds neskanēs nevienā krogā ar apzeltītām kolonām. Tas būtu perversi!...

(Lotārs iedzer no pudeles. Mūzika skan.)

2. aina

(Parks. Divi soliņi. Nāk Maiga un Lotārs, aiz viņiem Benita un Andrejs.)

Lotārs. Te es redzu soliņu, un šis soliņš ar mani ir stājies garīgās attiecībās. Man tur ir jāpasēž.

Benita. Sēdi kaut līdz rītam, mēs iesim.

Lotārs. Maiga? Tu arī domā, ka man būtu vienatnē, dziļā vientulībā jāstājas attiecībās ar parka soliņu? Tu tiešām man to novēli?

Maiga. Kā tu pats vēlies...

Lotārs. Nē. Nepareizi. Es vēlos, bet nevēlos viens un vientulībā. Es gribu draudzīgu atbalstu! Tagad ir skaidrs, ka no Benitas draudzīgu atbalstu sagaidīt nav iespējams. Tālab es vēršos pie visiem pārējiem.

Andrejs (*Benitai.*) Patiesībā jau nav kur steigties.

Benita (*iet pie soliņa, apsēžas pirmā.*) Lūk, es te sēžu. Vai kāds man piedrosies?

Lotārs. Palīgā! Šis bija mans, es uzsveru – mans soliņš, mans pirmatklājums, es cerēju pirmais uz tā apmesties... tagad viss – aura samaitāta... Kolumbs neizkāpa Amerikas krastā pirmais, viņu apsteidza...

Benita. Kas tieši?

Lotārs. Kāds plaģiators. Ideju zaglis. Vārdu sakot, slikts cilvēks.

Benita. Vai, cik man labi palika!...

Lotārs. Tam es ticu. (*Sniedz roku Maigai, pieved viņu pie soliņa, apsēdina, paklanās, apsēžas blakus.*) Tā. Sēžam. (*Andrejam*). Ko tad tu kavējies, Andža? Saskries bezbiļetnieki, aizņems tavu vietu...

Andrejs. Tev blakus es nesēdēšu, es blakus Maigai. (*Apsēžas.*)

Benita. Ideāli! Un mēs tā ilgi sēdēsim?

Lotārs. Kamēr kritīs zvaigzne.

Andrejs. Kamēr nokritīs visas zvaigznes.

Lotārs. Un debesis paliks pilnīgi tukšas...

Andrejs. Tiesa ilgi būs jāgaida. Kamēr gaisma atnāk no vistālākās redzamās zvaigznes, tagad precīzi neatceros, bet varētu paiet kāds miljons simtajā pakāpē gaismas gadu. Visas zvaigznes nodzīsīs, bet mēs to nepamanīsim uzreiz, tikai pēc kādiem miljons gadiem kļūs kaut cik manāmi tumšāks, vēl pēc miljons gadiem vēl tumšāks... pēc tam vēl...

Lotārs. To tiešām nav vērts precizēt, cik gadu paies, vienalga tik ilgi mēs neizvilksim.

Benita. Šajā dzīvē nē. Bet visās nākošajās dzīvēs kopā pavisam droši.

Lotārs. Cik tas būs ilgi un garlaicīgi...

Maiga. Tu gribētu visu uzreiz?

Lotārs. Jā. Es gribu visu. Pilnīgi visu. Un uzreiz. (*Mēģina noskūpstīt Maigu. Viņa pieceļas.*) Viss, viss... Man sajuka... es gribēju... sašņorēt kurpes...

Benita. Tad, lūk, kas viņam bija prātā – tikai sašņorēt kurpes!

Lotārs. Maiga, neklausies, ko saka Benita, viņa to saka tāpēc, lai man pārietu patika dzīvot... Viņa ir ragana.

Benita. Paldies! (*Andrejam.*) Tu arī domā, ka es esmu ragana?

Andrejs. Nē. Kāpēc lai es tā domātu?

Benita. Jānoskaidro, kamēr nav par vēlu... Ko Lou par mani domā, es arī visu laiku nemaz nezināju!

Lotārs. Maiga, apsēdies, lūdzu, citādi man sāks likties, ka esmu tevi apvainojis un tu nekad mūžā ar mani vairs negribēsi sarunāties...

Maiga (*apsēžas*). Gluži vienkārši tu esi par daudz iedzēris.

Lotārs. Man patīk! Par daudz! Tikai divas mutes no Mazābērna krājumiem!

Benita. Bet abas mutes ar trim klunkšķiem!

Lotārs. Nemaz ne ar trim, katru ar vienu! Tu varbūt skaitīji?

Benita. O, jā! Kā tad! Lai es skaitītu tavus klunkšķus!

Lotārs. Kā tad tu tik precīzi zini?

Benita. Piesējies! Zinu tāpēc, ka zinu!

Lotārs (*Maigai.*) Kāds allaž par manu necilo personu visu zina vislabāk, es par sevi vienmēr dabūju uzzināt pēdējais... Man liekas, tas jau kļūst par nelāgu paradumu no sabiedrības puses...

Andrejs. Vai sabiedrībai vispār mēdz būt nelāgi paradumi? Vai tad vairāk neattiecas uz atsevišķu cilvēku?

Lotārs. To tu varēsi pajautāt Mazābērnam, viņš tev apskaidros. Viņam tādi stulbi jautājumi ir kā medus maize...

Maiga. Man liekas, ka sabiedrībai tomēr piemīt nelāgi paradumi... Tā melo. Daudz melo...

Lotārs. Droši vien... Bet man nospļauties! Es izdzīvošu...

Benita. Tāpēc, ka tu esi dzimis melis. Un turklāt "vāvulis"!

Lotārs. Ja kas, es speciāli cenšos izkopt sevī šīs īpašības... Kāds man labums no patiesuma? Reiz jau pamēģināju... pietiks.

Maiga. Kas notika toreiz?

Lotārs. Nekas. Nekas! Zvaigznes spīd, neviena nekrīt! Labi. Benitai arī labi, var mani ēst un spļaut indi acīs. Viss ir vislabākajā kārtībā! Galvenais ir nesamīzties!

Benita. Benita pie visa vainīga! Šitā sliktā Benita!

Lotārs. Jā, jā, šitā sliktā Benita!

Benita. Vienkārši pasaules briesmonis tā Benita! Un sabiedrība arī – visi vainīgi, bez šaubām, kā savādāk! Iedomāties, ka Lou varētu būt pie kaut kā vainīgs – ko jūs! Kā to vispār drīkst? Lou mums ir nevainīgs jēriņš!

Lotārs. Labi. Nepatīk ar mani, iešu sēdēšu uz cita soliņa. (*Aiziet apsēžas uz otra soliņa. Iesaucas skaļi, bet šoreiz dīvainā kārtā pavisam bez spēles, bez ironijas.*) Un mūžam sēdēšu vientulībā!...

Andrejs (*pieceļas dodas pie Lotāra.*) Ko tu tagad te spēlē?

Lotārs. Neko. Vienkārši... tukšums debesīs... Neņem galvā.

Andrejs. Tu tomēr pārspilē...

Lotārs. Dabiski, vecais. Bet tu pasēdi un neko nerunā... lūdzu, vismaz brīdi, ja... Viss būs labi... Man uznāca... Nekas vairāk...

(*Pauze.*)

Benita. Ejam prom! Tas nu vairs nav pieklājīgi no viņu puses! Atradušies!

Maiga. Neatvadīsimies?

Benita. Protams, nē. Tā tikai vēl trūka.

Maiga. Es nezinu...

Benita. Ko tu nezini?... Klausies, Maiga, saku uzreiz, lai nebūtu pārpratumu – nemēģini man “atsist” Lotāru... Viņš, protams, ir muldoņa un kaprīžu maiss, bet tev gar to nav nekādas daļas – viņš ir mans, vienīgi mans. Labi?

Maiga. Man jau tā likās...

Benita. Tad ļoti labi. Mēs esam draudzenes, vairāk par to nerunāsim, ja?

Maiga. Labi. Vairāk nerunāsim...

Benita. Vēl labāk būtu, ja tu pievērstu uzmanību tam Andžam...

Maiga. Es negribu. Viņš... nu, viņš pa īstam ir tāds... “matemātiķis”...

Benita. Bet no kādas ģimenes!

Maiga. Liecies mierā! Nemaz neklausos...

Benita. Arī jau pareizi...

(*Lotārs atkal atguvis savu iepriekšējo noskaņojumu. Pielec kājās, ar ieskrējienu metas uz pirmo soliņu, met kūleni, nokrīt Maigai pie kājām.*)

Lotārs. Kur es esmu? Kas es esmu? Kāpēc man gar acīm zvaigznes griežas? (*Visi klusē.*) Saprātu... Nu, nav man humora izjūtas, nav... Ē!... Dzīvojiet, draugi, laimīgi... (*Dodas prom.*)

Andrejs. Lotār! Ko tu dari?

Lotārs (*neatskatoties atmet ar roku.*)

Andrejs (*panāk viņu.*) Kas ar tevi notiek?

Lotārs. Esmu maita!... Stop!... Neiebilsti... Būs labi.

Andrejs. Kas tevi nomāc?

Lotārs. Nekas. Pavadi skuķus... (*Aiziet.*)

(*Lotārs atgriežas pie soliņa. Benita un Maiga ir piecēlušās kājās.*)

Lotārs. Es tiešām nesaprotu, kas viņam notika...

Benita. Nevajag arī. To neviens nekad nevar uzminēt. Es noteikti nevaru. Varbūt tā ir prātā jukšana. Visparastākā sajukšana...

Maiga. Es iešu mājās.

Andrejs. Es pavadīšu!

Maiga. Nē.

Benita. Nevajag, Andža, tu esi foršs puika, bet...

Andrejs. Es tikai gribēju palīdzēt.

Benita. Kāpēc?

Andrejs. Es gribu saprast – kāpēc?... Man taču arī ir... jūtas...

Benita (*iesmejas.*) Naivums ir pasaules cerība, saka Mazais bērns... Tu esi jauks puisis, patiesi, Andža, man taisni brīnums, kur tu tāds esi radies šajā pasaulē... Atnāc vēl pie mums, nepazūdi... Jā. Mēs tagad iesim, bet... nemoki savu matemātiķa prātu, Lotāru nav iespējams izskaitļot. Jo kā man šķiet, viņš ir pārsteigums arī pats sev... Viņš ir šiza... Attā!

Andrejs. Es tomēr varētu jūs pavadīt...

Benita. Nevajag.

Andrejs. Nē, es jūtu, es skaidri jūtu – jums to vajag, man to vajag!...

Benita. Šim vakaram pietiks emociju. Dzīvo!

Andrejs (*īsa pauze*). Labi...

Maiga. Ar labu nakti! Iesim, Benita. (*Viņas aiziet.*)

(Andrejs viens pats. Apsēžas uz pirmā soliņa.)

Andrejs (*sitot ar dūri pa celi, kā iedzenot savā prātā kādu mācību*). Nolādēts! ...

Neesi glēvs!... Neesi glēvs!... Nolādēts!...

(Nāk divi miliči, tālāk PIRMAIS un OTRAIS. Apstājas iepretim soliņam. Vēro Andreju, kurš jau pamanījis abus sēž nekustīgi.)

PIRMAIS. Ir kādas problēmas?

Andrejs. Nē.

PIRMAIS. Ko tu tur daudzīji?

Andrejs. Neko.

OTRAIS. Ar ko tu runāji?

Andrejs. Ar sevi.

PIRMAIS. Slims esi?

Andrejs. Nē.

OTRAIS. Piedzēries?

Andrejs. Nē, neesmu.

PIRMAIS. Ko šeit dari?

Andrejs. Neko.

PIRMAIS. Dokumentus!

Andrejs. Man nav nekādu līdzī.

OTRAIS. Ņemsim uz nodaļu?

PIRMAIS (*Andrejam*). Kā sauc, vārds, uzvārds?

Andrejs. Andrejs Grunts.

PIRMAIS. Grunts? Profesors Grunts nav kāds tavš radnieks?

Andrejs. Mans tēvs.

OTRAIS. Un kas tad ir?

PIRMAIS. Es pats mācos neklātienē. Profesors Grunts ir mūsu katedras vadītājs.

OTRAIS. Varbūt tas nemaz nav viņa tēvs...

PIRMAIS (*Andrejam*). Mācies skolā? Vai studē?

Andrejs. Mācos. Skolā.

OTRAIS. Kāpēc tik vēlū staigā apkārt?

Andrejs. Pastaigājos. Vai jau ir vēls?

OTRAIS. Pusviens. Pāri.

PIRMAIS (*pēc pauzes.*) Labs ir. Ej mājās, pasaki senčiem, lai sadot pa kaklu. Es pārbaudīšu!

(*Andrejs neko nesaka, viņš iet prom. Miliči noskatās pakal.*)

3. aina

(*Mājās pie Mazābērna. Viņš pats kā iepriekš sēž savā gultā, pudele blakus uz grīdas.
Nāk Lotārs. Pieklauvē.*)

Mazaisbērns. Ārā!

Lotārs (*ienāk.*) Ko tu kliez?

Mazaisbērns. Ā... Vai es kliez? Es atbildu pasaulei tā, kā viņa saprot... Ar katru un ar visiem ir jārunā tā, kā tie saprot...

Lotārs. Un ja nesaprot?

Mazaisbērns. Tad tu esi slikti pielāgojies.

Lotārs. Es negribu pielāgoties!

Mazaisbērns. To tev neviens neprasīs.

Lotārs. Nevajag, lai prasa, un negribu pielāgoties.

Mazaisbērns. Vārdu sakot, tu gribi dzīvot radikāla nonkomformista dzīvi.

Lotārs. Es nezinu, ko šie vārdi nozīmē...

Mazaisbērns. Tu nepieņem spēles noteikumus, ko piedāvā pasaule, kurā tu esi ieradies...

Lotārs. Jā, man tie riebjas! Meli un vardarbība... tādi ir tavi likumi...

Mazaisbērns. Pieņemsim, ka ne mani... Es pats esmu ieradies cilvēku uzbūvētā pasaulē, kas mēģināta iekārtot tā un vēl citādi, un vēl kaut kā savādāk. Tā vienmēr ir nepilnīga. Celta ar dusmām, kariem, kompromisiem, apspiešanu un sevis izcelšanu. Viss un vienmēr cilvēku savstarpējībā bijis saistīts ar varas darbiem, kā jau tu teici: ar vardarbību... Pats cilvēks noliedz šīs izpausmes, bet sabiedrībai tās ir nepieciešamas. Kā līdzekļi... Spēle iet uz augstām likmēm.

Lotārs. Kādām?

Mazaisbērns (*nopūšas, ierauj no pudeles.*) Ideja ir tāda: lai mašīna kustētos uz priekšu, visiem procesiem, visām detaļām, visām skrūvēm, virzuļiem, atspērītēm, gultnīšiem jādarbojas saskaņoti un kontrolēti... un degvielai jābūt padotai normēti un īstajā brīdī. Eksplozijai cilindrā ir jābūt, bet tieši tik lielai, cik to vēlas šoferis pie stūres... Tu uztver?

Lotārs. Protams.

Mazaisbērns. Tu esi detaļa. Patiesībā tu esi sabiedrības mašīnas nezināms elements, kurš tai vajadzīgs, lai tā darbotos. Meli ir tādi, ka tevi cenšas pārliecināt, cik tev jābūt laimīgam, ja esi noderīgs... Bet ja tu atsakies izpildīt tev paredzēto darbu, tevi jāmet ārā. Tas nozīmē – izmet mēslos.

Lotārs. Es visu to saprotu. Tad es labāk gribu mēslos...

Mazaisbērns (*pastiep pudeli.*) Še, ierauj.

Lotārs. Nē, man jau bija sūdiģi...

Mazaisbērns. Skaidrs. Nav jau arī būtiski. Kā tad tu gribētu atteikties?

Lotārs. Vienkārši... atteikties...

Mazaisbērns. Vienkārši tas nav. Jautājums, kādu dzīvi tu taisies dzīvot. Ja parasta ierindas pilsoņa dzīvi, tad tevi nepārtraukti spiedīs piedalīties gan ar meliem, gan vardarbību, un prasīs producēt labumu, no tevis ar labu, ar ļaunu dzīsi laukā rezultātu, tevi izmantos, lai tu ražo produkciju, turklāt, nevis kaut kādu,

bet tādu, kas vajadzīga sabiedrībai – īstenībā loģiski – tieši tāpēc jau prasīs, ka esi parasts ierindas pilsonis. Un tu ik pa brīdīm nonāksi izvēles situācijā darīt to, ko no tevis prasa vai nedarīt... Vai nu tu samelosi un izlikies par ierindas pilsoni, īstenībā tāds nebūdamas, vai arī pielāgosies, pieņemsi varas prasības par tūru patiesību un faktiski kļūsi par pilsoni, par detaļu... Pretējā gadījumā iznīcinās... Metodes vari iedomāties, skolā esi gājis, sabiedrību jau drusku iepazīs, faktiski, arī tālākajā dzīvē tādi paši vien būs šie iespaidošanas līdzekļi, kas ir varas rīcībā. No iebaidīšanas līdz ieslodzīšanai.

Lotārs. Visu mūžu...

Mazaisbērns. Ar nebūtiskām niansēm...

Lotārs. Es nezinu, ko es īstenībā gribu, bet ne jau visu mūžu nodzīvot kā ierindas pilsonis.

Mazaisbērns. Vai esi iedomājies sev arī kādu citu dzīves modeli?

Lotārs. Nezinu. Varbūt...

Mazaisbērns. Mēģināšu minēt... Kas tas varētu būt par modeli?... Absolūts individuālisms? Noslēpšanās...

Lotārs. Kaut vai.

Mazaisbērns. Kādas ir šī projekta iespējas? Izveidot ap sevi vakuumu, citiem vārdiem, iekapsulēties caurspīdīgā skafandrā, ieslēgties kolbā... Paslēpties. Pazust pasaulei. Nolīst pagrabā... Tu esi tam gatavs?... *(Pauze.)* Klusē, ja?... Skaidrs, ka neesi gatavs. Nevienam nav gatavs, ne Ričs un pat ne Ivanda, lai gan viņi vismaz meklē iespējas reliģiskajos vai vismaz tiem tuvajos novados... Tu tīci?

Lotārs. Kam?

Mazaisbērns. Kaut kam...

Lotārs. Reizēm sev pašam... bet tikai reizēm.

Mazaisbērns. Neizklausās pēc vēlēšanās sadzīvot ar sabiedrības mašīnēriju mierā un saskaņā.

Lotārs. Es to arī negribu.

Mazaisbērns. "Negribu, negribu"... Pagaidām es dzirdu tikai noliegumu, bet kur ir risinājumi?

Lotārs. Ja tos zinātu, tad nejaudātu...

Mazaisbērns. Arī pareizi... Paradokss jau ir tāds, ka īsti brīvs var būt tikai tas, kurš pieņemdamas visus nosacījumus ir uzkāpis viens pats pašā virsotnē. Bet tad vismaz puse dzīves jāziedo kāpšanai...

Lotārs. Puse dzīves!... Jāgaida kamēr novecoju, kamēr esmu iemācījies tā izlikties, ka vairs nespēju atšķirt, kas esmu īstenībā?

Mazaisbērns. Tieši tā. Šī sabiedrība ir veču sabiedrība.

Lotārs. Ko tad man darīt, velns parāvis?

Mazaisbērns. Es nezinu... Es dzeru. *(Paceļ pudeli, tā jau ir tukša.)* Jāiet pakaļ.

Lotārs. Atbildes nav.

Mazaisbērns. Es iešu pakaļ. Tā ir mana atbilde.

Lotārs. Kur tad tu tagad dabūsi naktī?

Mazaisbērns. Es zinu, kur... Man ir sava "točka"... Tu te paliksi, vai iesi mājās? Man vienalga, ja gribi, paliec.

Lotārs. Kaut es zinātu, ko man vajag gribēt...

Mazaisbērns. Var jau būt, ka tev jāsāk risināt savas problēmas ar šo jautājumu... Kaut mēs katrs zinātu, ko patiesībā gribam?... Labs ir. Vai nu paliec, vai nepaliec, neapvainošos, ja būsi aizgājis. Bet vari arī domāt šeit. Pie Mazābērna ir diezgan vietas, kur domāt... *(Pamet ar roku sveicienam, prom.)*

(Lotārs paliek viens, viņš apsēžas gultā, tad saliecas guļus. Pasaule ap viņu lēni griežas, skan aprauti mūzikas fragmenti, skan balsis no atmiņas, veras logs, blīva gaisma iespiežas tumšajā istabā. Iespējams tas ir Lotāra sapnis. Nāk Anima šajā gaismas plūsmā.)

Lotārs. Tu atnāci?

Anima. Jā. Es atnācu.

Lotārs. Kas tu esi gaisma?

Anima. Es esmu Anima. Gaisma es neesmu, gaisma nes mani. Mani nes zvaigžņu gaisma. Kas nes tevi?

Lotārs. Tu to zini? Kas nes mani?

Anima. Kam tu tici?

Lotārs. Sev, dažreiz.

Anima. Kas esi tu pats? Kas ir tas “es”, kam tu tici? Vai tas ir prāts?

Lotārs. Diez vai. Vairāk es ticu sajūtām... Un man ir slikti...

Anima. Varbūt tu nevēlies, lai tev būtu labi...

Lotārs. Anima, es taču neesmu traks. Es vienkārši nejūtu atbalstu, nekādu.

Anima. Tavi draugi tev nevar palīdzēt? Vai vecāki?

Lotārs. Draugi paši cīnās, kā spēj, viņi man ir pārāk gudri vai pārāk godīgi – pamācīs vai varbūt “pievērsīs savai ticībai”... Vecāki?... Mans tēvs būtu teicis: meklē atbalstu, meklē pazīšanos, viņš būtu teicis: dari kā Arhimeds, kuram vajadzēja tikai nieka atbalsta punktu un viņš spētu pacelt visu zemeslodi. Atbalstu, pazīšanos. Blatu, ar vienu vārdu sakot. Mana mamma, pat viņa neatsakās no blata, jo vienkāršais cilvēks citādi izdzīvot nevar, viņa saka... mēs esam vienkāršie cilvēki. Un...

Anima. Tu atcerējies?

Lotārs. Es atcerējos kādu muļķīgu vakaru, es... es to gribu aizmirst.

Anima. Es esmu pie tevis.

Lotārs. Tu esi.

Anima. Un zvaigžņu gaisma, kas dzimusi neaptverami senos laikos uz tālākajām zvaigznēm, tik mūžsenos laikos, ka neviens prāts to nespēj aptvert, cik ilgi zvaigžņu gaisma lidojusi caur nekuriem, lidojusi ātrumā, kuru nespēj pārsniegt nekas cits visā fiziskajā izplatījumā, lidojusi nebeidzami ilgi, ilgi, mūsu valodā šo ilgumu nosaukt nav iespējams, jo nevar savā iztēlē to atainot neviena mirstīga būtne, un ātrumu nezaudējot lidojusi, kamēr nonākusi šeit... te.
(Pieskaras Lotāra pieri.)

(Brīdi klusums.)

Lotārs. Tajā vakarā es biju Benitas izrādē, viņa savā teātrī spēlēja lugu par... kādu rūpnīcu, par plāna izpildīšanu, ražošanas problēmām, kaut kādām dīvainām idealizētām attiecībām... un, velns parāvis, viņi tur spēlēja pat mīlestību tajā fabrikā... viņai bija kādas meitenes loma... vispār, it kā parasta luga par jauniešiem, tāda pati kā filmās vai televīzijā, ne labāka, ne sliktāka... bet es pēkšņi atjēdzos, ka viņi taču visi tur melo, nevis vienkārši tēlo lomas, bet tieši melo... viņi spēlē tādu dzīvi, kāda tā nav, bet apgalvo – jā, tieši tā pasaulē notiek, viņi saka, tāda ir pasaule – un tie ir meli... Un Benita, kuru es pazīstu, stundu no vietas meloja un meloja tur uz skatuves.

Anima. Tu to pamanīji pirmo reizi mūžā?

Lotārs. Ne jau gluži pirmo reizi mūžā... vienkārši... Nu, es biju nolēmis tajā vakarā pēc izrādes aprunāties... lai mani arī pieņem teātrī. Jā. Tā ir. Es sen esmu gribējis spēlēt teātrī. Es to gribēju līdz tam vakaram, kad sapratu: ja es uzkāpšu uz skatuves, tad taču arī man būs jārunā to, ko viņi... Labi! – es sev teicu, -- neesmu ne labāks ne sliktāks par citiem... un tādā garā... Bet es patiesi gribēju būt uz skatuves. Ne tikai uz tā teātra skatuves, vispār dzīvē... Vienmēr radīt pasaules, tā es biju pa naktīm sasapņojies...

Anima. Tā ir tava zvaigžņu gaisma.

Lotārs. Nē! Es aizgāju prom tovakar. Es gāju kājām gandrīz vai cauri visai pilsētai līdz mājām un domāju: vai tiešām es to gribu?

Anima. Kāda bija atbilde?

Lotārs. Visļauņākais ir tas, ka atbilde bija: jā, es gribu to... Un es gāju cauri pilsētai, bet pilsēta bija tukša...

Anima. Garām gāja cilvēki, brauca mašīnas un tramvaji, logos spīdēja gaisma.

Lotārs. Nekā tur nebija. Es biju viens.

Anima. Tu šķīti sev viens.

Lotārs. Vai nav vienalga? Es tikai sapratu, ka nekad nekāpšu uz skatuves, jo zināju: ja mani pieņemtu, ja mani, tā teikt, izredzētu, tad es nespētu vairs atteikties. Mani ievilkta pārdošanās spēlē. Es sāktu murgot, ka sabiedrība ir svarīgāka par katru atsevišķu cilvēku... tādā garā... Bet tad jau labāk ir pārdot tirgū gaļu un krāpt pircējus par desmit kapeikām, nekā melot uz skatuves... Es atteicos jau iepriekš. Es neesmu cīnītājs. Andrejs ir cīnītājs, jo viņš tic, ka ir iespējams kaut ko izcīnīt ar godīgumu un lielu vēlēšanos. Viņš tiešām domā, ka tas ir to vērts: upurēties sabiedrības labā... Es nē. Es esmu vienkāršo cilvēku puika, kas iestumts elitārā skolā.

Anima. Tu tā domāji pirms diviem gadiem, tagad vairs nē.

Lotārs. Es pārspīlēju? Arī tev tā šķiet? Vai gan pasaule manā priekšā tiešām nav tāda, kā to uzzīmēja Mazaisbērns: vai tas nav mašinizēts kosmos, mehānismu krāvums, vadu un pārvalu tīkls, pakļautības kristāliskais režģis, kas lauž jebkurus starus – arī tavējos un kurā visas detaļas pieslēgtas mēraparātiem? Ko es lai daru kristāliskajā silikāta režģī? Kādu atbalsta punktu varu atrast pats neiesaistoties pakļautības un pārvaldīšanas spēlēs?

Anima. Ārpusē nozīmē būt nekur...

Lotārs. Jā, esmu nekāds. Atbalsta punktus nemeklēšu.

Anima. Tu nespēsi dzīvot sašķelts... Es vairs nevarēšu pie tevis atnākt...

Lotārs. Nē. Lūdzu, tev jāpaliek, Anima, tev ir jāpaliek, citādi... Tad man tikai atliek uzkāpt uz kāda jumta pilsētas centrā, nostāties uz malas un... ļauties lidojumam...

Anima. Nē!

Lotārs. Dažas sekundes brīvības...

Anima. Nerunā tā... Ļaujies sajūtām, gaidi atklāsmi. Tu sajūtīsi, tu atradīsi kādu izeju, dzirdi... Tev ir pieskārusies senseno zvaigžņu gaisma, tev kaut kas ir jāizdomā! (*Viņa kāpjjas atpakaļ gaismas starā.*) Citādi man jāizzūd...

Lotārs. Pagaidi!

Anima. Citādi man jāizzūd.

Lotārs. Es domāšu, velns parāvis! Tikai neaizej, lūdzu!

Anima. Jā... Es atgriezīšos! (*Izgaist.*)

4. aina

(Lotārs guļ aizmidzis Mazābērna gultā. Mazaisbērns nāk augšā pa kāpnēm, nes dēli. Iedabū diezgan garo dēli iekšā pa savas istabas durvīm. Noliek dēli. Skatās uz gulošo Lotāru.)

Mazaisbērns. Klau!... Gribētos atzīmēt, ka tu guli manā gultā. Dzirdi, Lotār?... Tas, protams, nebūtu nekas, ja manā mājā gultas būtu divas... *(Pauze.)* Protams, tu iebildīsi, ka man tagad ir dēlis, kuru garāmejojot nospēru jaunceltnē uz Komjauniešu ielas. Es neiebilstu, tas pat ir loģiski, ka tu kā kompensāciju izmanto manu gultu, protams, ja vien tu esi komjaunietis. Vai tu esi komjaunietis, Lotār?... Nē, tu guli, tāvad pašlaik tu neesi partejiski piederīgs. Tu gribi gulēt, nevis pārstāvēt kādu organizāciju. Tāvad ir radusies absurda situācija... *(Apsēžas uz dēļa.)* Labs dēlis, ērts... Bet ne jau par to, es iesāku runāt. Es iesāku runāt par sajūtās dotu realitātes faktu: tu atrodies manā gultā. Visu sarežģī apstākļi, ka esi aizmidzis. Ja tu būtu nomodā, tev būtu tiesības tajā atrasties, kā komjaunietim, kura ielā es esmu nospēris dēli. Taču, ja tu esi aizmidzis un nevari pārstāvēt minēto politisko kategoriju, tad šādu tiesību formāli tev nav... Taču tas vēl nav absurds. Absurds ir tas, ka es nedrīkstu tevi modināt, jo tad tev būs pilnīgas tiesības gulēt manā gultā, bet nepamodinājis nevarēšu tevi piespiest ievērot zināmus noteikumus cilvēku saskarsmē... proti, tādus, kas apliecina godīguma principu. Tas vēsta, ka ikviens drīkst gulēt savā vienīgajā gultā bez ierobežojumiem... Žēl, bet man kā absurdam cilvēkam neatliek nekas cits, kā ieraut no polša, tādējādi uzreiz atrisinot visu problēmu kopumā. Tad man būs vienalga, kur gulēt.

Lotārs *(paceļ galvu.)* Mazaisbērns?

Mazaisbērns. Pamodies?

Lotārs. Kas tas par dēli?

Mazaisbērns. Tikai dēlis. Bez jēgas. Jēgu tam varam piešķirt mēs, ja vēlamies.

Lotārs. Tas ir stulbi, stiept pa naktīm mājās dēļus.

Mazaisbērns. Nevien stulbi, bet arī smieklīgi.

Lotārs. Kāpēc tad tu tā dari?

Mazaisbērns. Es esmu absurda cilvēks. Es zinu, ka jebkam, ko es daru nevar būt nekādas jēgas, jo personīgi man galu galā tik un tā būs jāmirst un nekādas cerības uz mūžīgu dzīvošanu es neloloju. Lai ko es arī sasniegtu, lai ko atnestu mājās, nekas mani nevar glābt.

Lotārs. Tad uzkaries!

Mazaisbērns. Tas būtu loģiski. Taču es, kā jau teicu, esmu absurda cilvēks. Es smejos. Kamī saka, ka absurdam cilvēkam, lai prātā skaidrāk atainotu un sajūtās dziļāk pārdzīvotu eksistences bezjēdzību, vajagot dumpoties, izjust kaisli un brīvību... bet viņš jau nav dzīvojis manā istabā uz Komjauniešu un Septiņgades ielu stūra, trīssimt metrus no vēlēšanu iecirkņa, kurā svētdien būs vēlēšanas... Es kā absurda cilvēks izvēlos smieties... un stiept mājās dēli. Un polšu. Uz eksistencialistu veselību! *(Ierauj no pudeles.)*

Lotārs. Tu nevēlies sasniegt neko... nekad... Tu ar to samierinies?

Mazaisbērns. Nē, nesamierinos, tā būtu pakļaušanās kādai ilūzijai. Es atsakos apzināti.

Lotārs. Kāpēc?

Mazaisbērns. Jo viss ir smieklīgi un stulbi. Viss ir absurds. Mūs pašus ieskaitot. Es smejos, jo man ir saprāts, kas ļauj saskatīt absurdu. Nopietni ir tikai dzīvnieki.

Dzīvnieki nav absurdi, viņi ir dabiskas būtnes, viņi dzīvo un nejautā pēc jēgas. Tāpēc arī ir nopietni. Cilvēkam tas nav dots – vai nu baro sevi ar ilūzijām, kuras – ikviens to nojauš, bet izvairās skaļi atzīties – ne pie kā neved... vai arī būt absurdam cilvēkam ar skaidru apziņu un smiekliem, kas neitralizē šausmas mūsu nāves gaidās. Bet nedomā par to... vispār nedomā... esi dzīvnieks, kamēr vari, esi nopietns...

Lotārs. Vairs nevaru.

Mazaisbērns. Es tev sajaucu galvu, vecais? Labāk lasi “Sabiedrības mācību” par komunisma trīs avotiem, tīci, nedomā un esi dabisks, skaists un jauns dzīvnieks... Es to saku bez mazākās ironijas... Dzīvnieks ir naivs un dabisks, bet naivums varētu glābt cilvēka pasauli no eksistences nelabuma, no varas asiņainās ņirgāšanās un absurda cīņām par nokļūšanu uz slavas pjedestāla...

Lotārs. Nē. Nekādu galvu tu man nesajauci. Tu pateici to, ko es pats būtu gribējis: nav jēgas... tukšums galā... Un es nezinu, kā ar to sadzīvot...

Mazaisbērns. Tu nopietni?... Nē, nerunā, es jau redzu, ka nopietni... Klausies, tikai vienu nedari – nekādas muļķības saistībā ar... Vārdu sakot, nemēģini rīkoties loģiski... guli manā gultā, domā, iztēlojies, sagatavojies cīņai ar savām ilūzijām, esi absurds cilvēks, atsakies, atsakies no visa, jo aiz šī “visa” patiesībā slēpjas tikai nāve, vara un slavas kāre, nekas vairāk...

(Klusums.)

Lotārs. Es nesaprotu... Vienkārši nīkt, veģetēt, rīt šņabi, neko nerasniegt? Tad kāda velna pēc cilvēkam vispār dzīvot?

Mazaisbērns. Jo tas ir absurdi. Tas ir stulbi un smieklīgi – tāpēc. Jo tu esi stulbais un smieklīgais cilvēks – tāpēc! Un nav citādu cilvēku – vispār nav citādu cilvēku! Nav cilvēku, kas nebūtu smieklīgi – tieši tāpēc cilvēkveidīgie pieminekļi tā baidās no smiekliem, jo viņi tiešām ir vissmieklīgākie...

Lotārs. Neviena nesmieklīga cilvēka?

Mazaisbērns. It neviena. Visi mirst. Nomiruši vairs nebūs smieklīgi. Tikai tad.

Lotārs. Un māksla, zinātne... arī smieklīgi?...

Mazaisbērns. Tikai aiz sava glēvuma absurda pasaules priekšā nabaga cilvēki izdomā mākslas elkus, izdomā reliģijas, izdomā politiskus ideālus, izdomā sazin ko visu vēl... kaut vai praktisko ikdienas dzīvi, izdomā principu: “rosāties tāpēc, ka jārosās, pelnām naudu, tāpēc ka jāpelna”... un dažs tā pārspīlē, ka tic pat vēl vairāk: ja dikti parosīsimies, tad beigās būsīm laimīgi... Nevieni nebūs laimīgi, ne laimējis loterijā, ne pārlauzis sprandu darbā, vai sadedzinājis mākslās vai filozofijā, vienmēr un ikviens būs pārmaksājis pārāk lielu cenu par iluzoro laimi, to brītiņu laimes, kuru mūsu nenovēršamais gals, faktiski, devalvē līdz nullei... Piedod... es negribu tev melot... Dzīve ir bezjēdzīga, taču kārties es netaisos – tas būtu pārāk patētiski – tā tiešām būtu stulba puņķošana! Vecais, tas nebūtu mūsu cienīgi! Atceries – nepuņķojies nekad! Nevieni tevi neželos, negaidi, un pat ja želos – tu to neuzzināsi! Vienkārši izdari izvēli: atsakies no tā, kas tevi neinteresē un dari to, kas interesē... piešķir pats sev brīvību darīt absurdās lietas un neželot sevi... Ja vairs nevari atgriezties naivumā...

Lotārs. Bet ja man tomēr ir jādara tas, kas neinteresē, kā saka mans tēvs, kaut vai lai iegūtu papīru par pabeigtu skolu, lai... kādreiz varētu darīt to, kas mani interesē?...

Mazaisbērns. Izvēlies. Tu vari atteikties, ja saproti, ka nekam nav jēgas. Atsakies vai pieņem, izvēlies – jebkurš lēmums būs pareizs, jo tas būs absurds... Tikai nepakļaujies absurdam, sekojot tā loģiskai prasībai pēc iznīcības. Ja tev kāds Hamlets prasa: “būt vai nebūt”, tad atbilde – būt, jo tas ir smieklīgi...

Lotārs. Man jāpadomā. Es iešu...

Mazaisbērns. Nekur neej. Guli.

Lotārs. Bet tu?

Mazaisbērns. Man ir dēlis.

Lotārs. Neāksties!

Mazaisbērns. Es esmu visnopietnākais tieši tad, kad ākstos – neesmu taču dzīvnieks, vai nē! To liecina arī tas, ka es esmu alkoholiķis, dzīvnieku pasaulē tā nenotiek...

Lotārs. Labi. Es sēdēšu tev blakus uz dēļa.

Mazaisbērns. Nāc, sēdi, domā...

Lotārs. Ko tu darīsi ar šo dēli?

Mazaisbērns. Varbūt uztaisīšu plauktu savām grāmatām... drīzāk jau netaisīšu... grāmatu ir pārāk daudz, uz viena dēļa nesavietosies.

Lotārs (*aplūko grāmatu kaudzi stūrī.*) Nesavietosies... Nekad nesavietosies...

Mazaisbērns. Nekad – tas ir labs vārds... Edgara Po Krauklis teica: “Never more!” Dzirdi! Cik kraukliski tas skan: Never more! Never more!... (*Pieceļas, atver logu.*) Never more!... (*Smejas.*) Never more! – tas jums par jūsu ideāliem!

*(Kaut kur atveras kāds logs, atskan lamāšanās.
Mazaisbērns smejas un dzer.)*

5. aina

(Cita diena. Kāpņu telpā mājā pie Mazābērna. Uz kāpnēm sēž Andrejs. No lejas augšup kāpj Lotārs. Ierauga Andreju pirmais.)

Lotārs. Ko tu te sēdi?

Andrejs. Gaidīju tevi.

Lotārs. Kāpēc negāji iekšā? Mazābērna nav?

Andrejs. Es nezinu. Es gribēju satikt tieši tevi.

(Lotārs apsēžas blakus.)

Lotārs. Kas noticis?

Andrejs. Tu jautā? Es jautāju: kas ir noticis tev? Tu neesi bijis skolā trīs dienas, arī mājās neesi bijis. Maniem vecākiem zvanīja tavs tēvs, prasīja, vai neesi pie manis.

Lotārs. Es domāju.

Andrejs. Es saprotu, bet...

Lotārs (*pārtrauc.*) Tagad nejautā neko, man pašam jātiek skaidrībā... Klausies, vai tu nevari man aizdot?

Andrejs. Tu vēl ilgi domā tā slēpties?

Lotārs. Pats nezinu. Man jātiek skaidrībā. Varēsi aizdot?

Andrejs. Nu... jā... Man ir krājkasē pašam. Kad saņēmu pasi, tēvs atvēra man rēķinu...

Lotārs. Aizdosi.
 Andrejs. Jā. Bet man nav līdzī krājīkases grāmatīņas.
 Lotārs. Atnes, ja vari. Lūdzu!
 Andrejs. Tagad? Cik?
 Lotārs. Piecdesmit, ja tu vari. (*Andrejs pamāj.*) Vislabāk tagad.
 Andrejs. Tad man jāiet uz mājām.
 Lotārs. Es tevi te sagaidīšu. Iekšā pie Mazābērna.
 Andrejs. Tikai pasaki man vienu: vai tu nedzer?
 Lotārs. Nē. Vai tad izskatās?
 Andrejs. Vienkārši man stipri vien nepatīk Mazābērna dzīves veids, nemaz netaisos to slēpt. Un ja tu dzīvo pie viņa...
 Lotārs. Nē. Man pašam nav nemaz naudas. Es tev visu atdošu, vēlāk...
 Andrejs. Labi. (*Iet lejā. Pagriežas.*) Šodien ir vēlēšanu diena. Tu iesi vēlēēt?
 Lotārs. Neiešu.
 Andrejs. Labi. Es drīz būšu... (*Vēlreiz pagriežas.*) Manā sarakstā pirmais bija Voss, es viņu izsvītroju.
 Lotārs. Jā?
 Andrejs. Tāpēc, ka viņš ir maita. Mans tēvs atstāja, bet es izsvītroju.
 Lotārs. Varbūt.
 Andrejs. Nevis “varbūt”, bet tā ir!
 Lotārs. Man vēl pašam ar sevi ir jātiek galā...
 Andrejs. Jā, katram ar sevi, tikai ar sevi! Kamēr visi tā domās, nekad nekas nemainīsies...
 Lotārs. Nezinu. Runāsim par to vēlāk... Es tevi gaidīšu! (*Dodas pie Mazābērna durvīm, klauvē, ieiet.*)

(*Istabā ir Mazaisbērnš, Ivanda un Ričš. Dēlis vēl turpat uz grīdas. Skan mūzika Beatles “Sgt. Pepper’s Lonely Hearts Club Band”.*)

Mazaisbērnš. Sveiks! (*Lotārs pamāj.*) Atdevi savu balsi par tautas izvēlētiem kandidātiem?
 Lotārs. Tu par vēlēšanām? Nē.
 Mazaisbērnš. Gan jau pieskaitīs...
 Lotārs (*parausta plecus.*) Kāda man darīšana... Tu pats jau arī negāji.
 Mazaisbērnš. Es esmu “hulīgāns” un “tunejāds”, man ir izziņa no milicijas. Bez tam esmu arī pazaudējis pasi. No sabiedrības viedokļa manis nemaz nav...
 Lotārs. Ērti...
 Mazaisbērnš. Mironim vienmēr visērtāk, kamēr nav jālien ārā no kapa. (*Pacilā dēli.*) Varbūt uztaisīt zārku?...
 Ivanda. Ja tu nebūtu “mazais bērns” es teiktu, ka tev – dēļu zaglim – jāattīra čakras, taču tu jau nēsā sevī “dvēseles mirdzošo spoguli”.
 Mazaisbērnš. Kurš aizsvīdis ar alkohola pārstrādes gāzu tvaikiem... Taču šo nedēļu esmu izsludinājis par “spirta gavēni”. Varbūt arī nākošo nedēļu...
 Ričš. Pa to laiku izlasi “Bhavad-gita” rokrakstu, ko es tev atstāju, man to jau sen bija jāatdod.
 Mazaisbērnš. Es to izlasīšu divās dienās.
 Ričš. Brīnums, ka tu ar visām savām spirtotajām smadzenēm spēj kaut ko atcerēties, lasot tādā ātrumā. Man pagāja nedēļa vismaz.
 Ivanda. Gandrīz divas.
 Ričš. Iespējams. 600 lappuses saspīestā drukā.

Mazaisbērnš. Teicu – trīs dienas.

Ričš. Tu teici, ka divas.

Mazaisbērnš. Ja 600 lappuses, tad trīs. Es zinu. (*Iet pie savas “krātuves”, paceļ grīdas dēli. Izņem manuskriptu. Lasa citātu.*) “Mans mājoklis nav apgaismots ne saules, ne mēness, nedz kāda cita gaismas avota stariem. Un kas to sasniegs, nekad vairs neatgriezīsies materiālajā pasaulē.” Tas ir labi. Kas sasniedz augstāko sfēru, tas staro pats, tam nevajag ne saules, ne mēness, ne zvaigžņu...

Lotārs. Kur tad viņš dzīvo šis Dievs? Tumsā un tukšumā?

Ivanda. Viņš pats ir zvaigzne un gaisma. Viņš piepilda visu.

Mazaisbērnš. Tas, protams, ir ļoti ērti, ka var iedomāties tēlu, kas ir bezgalības iemiesojums. Tad atkrīt visas eksistences šausmas prātam neaptveramās mūžības un bezgalības priekšā...

Ivanda. Tā ir. Hare Krišna!

Ričš. Hare Rama! (*Atrod lentu, uzliek, skan “Hare Krishna” no Miloša Formana filmas “Hair”*)*

(*Nāk Benita un Maiga. Maigai ir polietilēna maisiņš.*)

Maiga. Šodien tā pa īstam varēja sajust pavasari, vai ne?

Benita. Es visu dienu baisākajā veidā zubrījos, pa logu ārā neskatījos, mums pirmdien kontroldarbs ķīmijā... Es izlidošu, tas ir kā likts, nesajēdzu absolūti neko... Pilnīga “tufta” galvā. Neko vairs nesajēdzu.

Maiga. Paprasi Andrejam, viņš esot “doka”. Lai ieskaidro.

Benita. Neko man nav iespējams ieskaidrot, es ienīstu visu to “zauru”. Mani var glābt tikai špikeris uz kājas, vai arī – “učuks” pats sajucis prātā.

Maiga. Man stāstīja, ka vienā skolā čaļi sametušies konjakam un uzlikuši “učukam”, tas šos vēlāk izvilcis “ekšos”, visas atbildes pateicis priekšā.

Benita. Bleķis! Tur jau sēž vesela komisija.

Maiga. Es nezinu, varbūt, ka fleitē... Bet universitātē gan tā esot, pie zināmiem profesoriem varot nopirkt atzīmes. Pie visiem nē, pie zināmiem... Oi, atcerējies! Šodien pie vēlēšanu iecirkņa veikalā deva žāvētās desas, katram līdz divi kilogrami, bet manai muterei tur veikalniece pazīstama, mutere dabūja vēl divus kilogramus pa virsu. Vārdu sakot, es paņēmu līdzī... (*Paceļ maisiņu.*)

Benita. Tad jau Ivanda šodien tev tīrīs čakras!

Maiga. Es negribu. Es tādām spocībām neticu.

Benita. Nebaidies, tā ir forša sajūta.

Maiga. Vienalga, neļaušu! Un vai tad es to desu pirku? Tad jau manai mammai jāapbur galvu. Fui...

Benita. Parādi maisiņu. Firmas? Kur dabūji? Arī no mammas?

Maiga. Nē. Skolā viens čalis tirgoja, pa rubli piecdesmit. Gandrīz nemaz nav lietots. Mums tagad pusklasei ir tādi. Slikti tikai, ka visiem vienādi.

Benita. Centrā pie “farčiem” var atrast visādus... Es vienreiz redzēju superīgākos, ar “Marlboro” uzrakstu virsū...

Maiga. Jā, bet, cik paprasīs! Turklāt var uzrauties.

Benita. Nu, jā... Paprasīs jau nu gan... (*Klāvē pie durvīm. Ieiet.*) Čau! (*Visi sasveicinās.*) Kas tas par dēli?

* filma 1979.gadā uzņemta pēc tāda paša nosaukuma mūzikla “Hair” tulkojumā “Mati” (mūzikas autors Galt McDermont)

Mazais bērns. Tā ir matērija.

Ričs (*patausta.*) Auksts. Tas vēl nav pieradis. Mēs vēl neesam tam piešķīruši dzīvību.

Benita. Dzīvību? Dēlim?

Ričs. Tas ir nedzīvs kā kantora sienas, kur neviens nedzīvo, tikai sūdzas un sola veltīgus solījumus.

Ivanda. Mēs to piepildīsim.

Ričs. No tā varētu iztaisīt jēdzīgu grāmatplauktu.

Mazais bērns. Kā tu uzminēji? Man arī bija tāda ideja.

Ričs. Paskatoties, kur stāv tavas grāmatas, katram rastos tāda ideja. Kāpēc tad netaisi?

Mazais bērns. Meklēju jēgu, kuras nav. Vai vismaz ilūziju, ka iespējams kaut ko sakārtot.

Ričs. Muļķības. Es to varu izdarīt.

Lotārs. Tu redzi jēgu?

Ričs. Es redzu dēli. Tas ir auksts. Tam varētu piešķirt dzīvību.

Maiga. Dēlim nevar būt dzīvība, tā bija kokam, kad tas auga, tagad tas ir beigts koks.

Ričs. Kamēr es neesmu tam piešķīris jaunu veidolu, es vēl nevaru pateikt. Kur tev ir instrumenti?

Mazais bērns. Lūk! Te arī zūd pēdējā ilūzija. Dēlis nav dzīvs, bet lai tas kļūtu dzīvs, vajadzīgs āmurs un naglas. Bet man tādu nav. Tātad man jāstagādā āmuru un naglu.

Ričs. Un zāģi. Un vēlams arī smilšpapīru.

Mazais bērns. Nu, redziet – tā tālāk un tā joprojām! Man šo zāģi neviens tāpat nedos, tātad man jāpārdod dēlis un jānopērk āmurs un naglas, un vēl zāģis. Bet tad man vairs nebūs dēļa. Un dzīvība neradīsies... Labi, jūs iebildīsiet, nav nemaz tik obligāti pārdot tieši dēli, es varētu pārdot gabaliņu savu smadzeņu, vai ģindeni anatomikumam. Tā vai citādi, ikviena rīcība manā necilajā istabā, izraisa veselu kaskādi citu darbību kaut kur pasaulē, es topu iesaistīts kādā spēlē, kurā vairs neesmu es pats, bet viens no ķēdes locekļiem... Es topu piesaistīts likumsakarību ķēdei. Un atkarībā no mērķa lieluma, beigu beigās man prasīs, lai nostājos ierindā un saucu: "Urrā"!... Kādēļ man kļūt par ķēdes ierindnieku? Tādēļ, ka ir dēlis?... Tādēļ, ka es vēlos sakārtot... Secinājums: ja sakārtošanas procesā man jāzaudē sevis neatkarību, es izvēlos haosu.

Ivanda. Viss ir vienkāršāk. Aizņemies āmuru un zāģi uz tik ilgu brīdi, cik saproties ar cilvēkiem, nepaliekot parādā. Un piešķir dzīvību tiktāl, cik tu esi radītājs.

Mazais bērns. Kam tas būs izdevīgi, tie pratīs pierādīt, ka esmu parādā vienmēr. Jau ar to, ka esmu piedzimis tieši šajā pasaules daļā, nevis kādā citā!

Ivanda. Neej pie tiem.

Ričs. Dabiski. Sarunā ar mani.

Mazais bērns (*Lotāram*). Lou? Tu dzirdēji? Viņi mani pārliecināja. Un tevi?

Lotārs. Runa ir tikai par dēli...

Mazais bērns. Bet runas ir ievilkušās garumā. Un tas tiešām nav nekāds risinājums.

Lai notiek, es iešu pie kaimiņa un teikšu: "Sveiks, kaimiņ, aizdod uz brīdi zāģi, āmuru un naglas". Viņš aizdos. Bet ja prasīs: "Kāpēc?", tad es nostāšos pieminekļa pozā un teikšu: "Esmu nolēmis kļūt par cilvēku". Par cilvēku, kam ir plaukts, nevis tikai dēlis. Manuprāt, viņš aplaudēs... Tādā kārtā es būšu ieguvis visus šos instrumentus nomā, samaksājot ar cildenu uzstāšanos. Neviens nevienam nav parādā... Tātad es eju pie kaimiņa demonstrēt savu izklaidējošo programmu! (*Dodas prom.*)

(*Kāpņu telpā viņam pretim nāk Andrejs.*)

Mazaisbērnš. Sveiks, Andrej! Vai tev gadījumā nav līdzī āmurs, zāģis un naglas?
 Andrejs. Nē...
 Mazaisbērnš. Tad tu neesi gaišreģis. Nebēdājies! Ej iekšā, nekļauvē.
 Andrejs. Labi.

(Andrejs ieiet istabā. Sasveicinās.)

Lotārs. Atnesi?
 Andrejs. Vēl nē. Es biju mājās pēc krājkases grāmatiņas. Gribu ar tevi vispirms
 aprunāties...
 Lotārs. Lasīsi morāli, vai kā?
 Andrejs. Neāksties.
 Lotārs. Cenšos. Nesanāk. Labi, iesim kāpņu telpā...
 Maiga (*pienāk.*) Čau! Plaukta naglošanas svētkos nepiedalīsieties?
 Andrejs. Kas tie par svētkiem?
 Maija. Mazambērnš vajag plauktu. Tagad viņi to taisīs ar dziesmām un dejām. Nu
 es saprotu, kāpēc te istabā tukšs kā šķūnī. Ja jau pat nieka plaukta dēļ tāda
 filozofēšana, tad varu iedomāties, kas notiktu, ja Mazambērnš ievajadzētos
 skapi.
 Lotārs. Maiga tu esi stulba!

(Pauze.)

Maiga. Vai es?... He!... *(Aiziet pie Benitas.)*
 Benita. Kas notika?
 Maiga. Nekas! Teica, ka desu negribot! Nedabūs arī... elitārie...
 Benita. Vai tāpēc mums jāuztraucas?
 Maiga. Kurš tad uztraucas?
 Benita (*parausta plecus.*) Nevieniš.
 Andrejs (*nikns, tikko valdās*). Kāpēc tu?... Paskaidro!
 Lotārs. Tu gribēji runāt? Iesim?
 Andrejs. Jā. Iesim.

(Abi iziet kāpņu telpā.)

Andrejs. Manā klātbūtnē nekad vairs nesauc Maigu par stulbu! Tu saprati?
 Lotārs. Kā tu gribi, tomēr ja kāds ir stulbs, labāk viņam to uzzināt agrāk nekā vēlāk...
 Andrejs. Kas tu tāds esi, ka vari spriest?
 Lotārs. Es esmu Nevieniš. Redzu to, ko redzu. Skaties: siena. Nobrāzumi uz sienas,
 šķirbas, krāsas notecējumi, šis izskatās kā jūrmalas kāpas šķērsgriezumā, šie te
 – atsevišķie – kā koncentrisku viļņu attēls, kaut kas nenoteikts, abstrakts, bez
 nozīmes...
 Andrejs. Ko tu ar to gribi teikt?
 Lotārs. Un kāpņu marga, skaties, te spīd, vecs koks, apskrambāts, šeit kāda ēna
 lakojumā, izskatās kā pēdas nospiedums.
 Andrejs. Labi. Tālāk?
 Lotārs. Tālāk nav nekā. Tā ir realitāte, es to sajūtu, es redzu, dzirdu, saozu – un viss...
 Un arī visam, ko es saku, nav nekādas nozīmes. Paliksim pie tā. Ja tu uzskati,
 ka Maiga ir gudra, tad tā ir tava darišana.

Andrejs. Jā, mana. Es viņu mīlu.

(Pauze.)

Lotārs. Maigu?

Andrejs. Velns ar ārā! Tu ko!?...

Lotārs. Ko tu dusmojies?... vai tad es iebilstu?... Tikai liekas, ka tas ir no kādas filmas.

Andrejs. Sasodīts! Tu speciāli mani kaitini?

Lotārs. Neklausies... Es runāju pats ar sevi. Visi jau runā tikai paši ar sevi... Tu pats?... tu ar mani arī runā tā, it kā mēs domātu līdzīgi, tikai pārpratuma pēc būtu ieprinājušies atšķirīgos ķermeņos.

Andrejs. Es tevi līdz šim uzskatīju par savu draugu.

Lotārs. Vai tāpēc mums vienādi jādomā?

Andrejs. Nē. Bet nav jāņirgājas!

Lotārs. Vai tiešām? Es gan nevaru iedomātos, par ko jūs runāsit ar Maigu – tu ideālists, viņa – materiāliste...

Andrejs. Merkantīlas intereses vēl nav cilvēka daba. Viņai ir dvēsele! Pretstatā tev, kurš tikai spēlē dažādas lomas!

Lotārs. Jā, jā... es spēlēju... Es esmu svešais. Visi ir svešie viens otram...

Andrejs. Muldēšana!

Lotārs. Tu tiešām nejūti, ka mums nav izejas? Ka mēs esam nolādēti dzīvot pasaulē, kur visi ir svešie?

Andrejs. Es nesaprotu, ko tu runā.

Lotārs. Paskaties visapkārt: ja jau mēs tā atšķiramies pēc izskata vien, tad tikai varam minēt, cik ļoti atšķiramies pēc savas iekšējās pasaules. (*Piesit pie pieres.*) Te iekšpusē. Tur ir visas mūsu lomas, mūsu patiesības un nelaimes... veselas galaktikas noslēgtā telpā, Kas gan mūs saista? Tikai zīmes, simboli, vārdi... tikai formulas...

Andrejs. Tās ir Mazābērna gudrības... Labi. Es labprāt pafilozofētu ar tevi, bet ne tagad. Saki, ko tu no manis gribi?

Lotārs. Es?... Ak, jā... atvaino... Es gribu aizņemties. Es jau teicu.

Andrejs. Tu man nepateici, kādēļ tev vajadzīga šī nauda. Ja es aizdodu, man tomēr ir tiesības sagaidīt, ka tu man uzticies!

Lotārs. Kāpēc?

Andrejs. Nolādēts! Es taču neesmu ne augļotājs, ne lombards!

Lotārs. Vai es tev liekos jucis? Gribu aizņemties, bet daru visu, lai tevi nokaitinātu un tu mani pasūtītu dēt...

Andrejs. Neāksties! Es zinu, ka tu esi patiess šobrīd, es protu to novērtēt. Taču es nesaprotu, kas noticis.

Lotārs. Domā, es pats saprotu?

Andrejs. Tu man neuzticies?

Lotārs. Labi... Es pateikšu... Ja tu gribi... Tu katrā ziņā to gribi?

Andrejs. Jā.

Lotārs. Es jūtu, ka notiks kaut kas... Man jānoslēpjas... Varbūt mani nosūtīs...

Andrejs. Kas?

Lotārs. Silikāts.

Andrejs. Kāds Silikāts?

Lotārs. Klusu! Pagaidi... (*Pieiet pie margām, paskatās lejā šahtā.*) Laikam neviena nav... Tikai izlikās...

Andrejs. Kas te notiek?

Lotārs. Kam tev to zināt? Tici man, labāk nezināt... Es esmu parādā. Jā, es esmu parādā. Viņi mani izseko...
 Andrejs. Lou, nomierinies...
 Lotārs (*paceļ roku žestā, kas liek aplust. Atkal ieskatās šahtā.*) Nerunāsim tagad... Es vienkārši atdošu parādu...
 Andrejs. Tagad arī es dzirdu – kāds nāk!
 Lotārs. Ātri! Augšā pa mazajām kāpnītēm uz bēniņiem!

(Abi steigšus pazūd bēniņu lūkā.

Pa kāpnēm augšā nāk Mazaisbērns. Viņam ir zāģis un āmurs, viņš ieiet istabā.)

Mazaisbērns. Hei, ļaudis! Te ierodas āmurs, naglas un zāģis! Varam sākt izvirst formu kopšanas orgijās, tādā nozīmē, ka patieso dēļa veidolu sāksim pārtaisīt pēc sava prāta par utilizētu lietu... Gūsim nedabisku labumu no dabiska veidojuma. Uz priekšu, Rič!

Benita. Ko teica kaimiņš? Vai aplaudēja tavam teātrim?

Mazaisbērns. Viņš bija šokā.

Benita. Ko tu saki!

Mazaisbērns. Protams. Vislabākais teātris ir teātris dzīvē. Absurda teātris.

Benita. Ivanda, vai tu negribētu apburt galvu šim melim?

Ivanda. Viņš ir bērns. Viņš nemelo.

Mazaisbērns. Es nespēlēju savtīgu teātri, Benita...

Benita. Kā tad to sauc? Apmānīji nabaga kaimiņu, lai dabūtu no viņa lietas, kas varbūt tieši šovakar bija vajadzīgas viņam pašam!

Mazaisbērns. Es teicu, ka būšu viņam parādnieks. Un vai tad tie ir meli? Ikviens ir citam parādā par kaut ko... un neviens otram nekad neko neatdod...

Benita. Tad jau beigās viss izlīdzinās.

Mazaisbērns. Tu par lietām, ko aizņemamies?

Benita. Par ko tad tu?

Mazaisbērns. Par dvēselēm.

Benita. To gan es nevienam neaizdodu.

Mazaisbērns. Un kā vēl, meitenīt! Ikviens mēs esam otram tiklab Fausts, kā Mefisto...

Maiga. Labi gan, ka es neko par to nezinu. Citādi būtu žēl – pus pasaules man parādā, bet atprasīt neju!

Mazaisbērns. Bravo, Maiga! Tu runā kā absurda cilvēks!

Maiga. Ha. Varbūt man vajadzētu iziet uz laukuma un kliegt: ej, jūs visi, atdodiet manu dvēseli, ko aizņēmaties!

Mazaisbērns. Tas būtu loģiski. Absurdajam cilvēkam tas neder. Ceru, tu netaisies darīt tādas mulķības?

Maiga. Prātā nenāk.

Mazaisbērns. Tieši tā. Atsakies. Cilvēka sacelšanās pret pasauli sākas ar atteikšanos, nevis ar demonstrācijām. Tu esi gatava brīvībai.

Benita. Bet pēc manām domām tas ir glāvējums un padošanās.

Mazaisbērns. Tu ietu uz laukuma kliegt?

Benita. Būtu nepieciešams, tad ietu.

Mazaisbērns. Tu tik labi dzīvo? Viss – okei?

Benita. Ja tu mani provocē, tad saku uzreiz: ej, kārties!

Mazaisbērns. Es nemaz neprovocēju, es tikai norādu, cik tava ideja ir nesakarīga. Vai tad nejūti? Tu nesekosi idejai, jo zini jau tagad – ja tu tā izdarītu, tu neko citu neiegūtu, kā vienīgi āksta slavu. Par tevi smietos. Maiga pati pirmā.

Maiga. Liec mani mierā.
 Mazaisbērns. Vai tad nē?
 Maiga. Nu... Kāpēc tieši es?
 Mazaisbērns. Jo tu esi vissakarīgākā. Es, starp citu, arī garām iedams pasmīnētu...
 (*Nodemonstrē smīnu.*) Lūk, šitā!...

Benita. Man pie kājas! Smīni vai atņirdzies pavisam. Par Riča garajiem matiņiem arī visi smīn. Tevi, Rič, tas uztrauc?
 Ričs (*taisa plauktu.*) Neesmu pamanījis.
 Benita. Un tevi, Ivanda? Kad tu dāvini cilvēkiem uz ielas puķes, neviens nesmīn?
 Ivanda. Lai smīn. Viņi ir nelaimīgi šie cilvēki, viņiem melo, viņi paši arī melo, viņi kaunās no sevis, viņi aizsargājas un slēpjas... Ir tikai dabiski, ka viņi smīnēdami cenšas sevi uzmundrināt... vismaz uz mana rēķina. Taču es nekad neizrādu, ka man viņu žēl. Tas jau nelīdzētu. Viņi tikai sadusmotos un kļūtu vēl ļaunāki. Un gluži veltīgi...

Maiga. Tu pati nekad ne uz vienu nedusmojies?
 Ivanda. Par ko?
 Maiga. Par to, ka tev smīn tieši sejā.
 Ivanda. Nezinu. Kādreiz dusmojos, kādreiz nē. Bet patiesībā... es jau viņiem neesmu tik ļoti svarīga.
 Maiga. Pati sev arī neesi svarīga?
 Ivanda. Esmu. Sev. Bet ne jau viņiem.
 Maiga. Tad neļauj uz sevi smīnēt.
 Ivanda. Tie taču citi, kas aizsargājas, ne jau es...

Mazaisbērns. Atļausiet iejaukties, jo jūtu, ka citādi jūs nekad nebeigsiet šo sarunu. Tā ir ieciklota saruna, absurda saruna. Burvju loks. Pasaules, kas nesatiekas. Varu teikt tikai to pašu, ko esmu jau teicis: naivums ir pasaules cerība, meitenes, mūsu pasaules gaida naivuma brīnumu. Ja mēs reiz aizmirstu, ka esam gudri, varbūt kādā mirklī arī sāktu sajūst, ka... esam parādā... Ka esam absurdi. Un brīvi...

Maiga. Priekš kā man šādas gudrības? Labāk dzīvošu? Vairāk pelnīšu? Vai kā?
 Mazaisbērns. Es teiktu: "vai kā!" Varbūt tā būtu tavas dzīves galvenā loma. Tavs prāts ir tavs teātris, kas laužas tēlot lomas...

Maiga. Pats tu visu laiku nez ko tēlo!
 Mazaisbērns. Protams. Tāpat, kā tu.
 Maiga. Es nē. Es zinu, ko gribu.
 Mazaisbērns. To pašu, ko visi. Teātri. Ilūzijas. Lietu radītās ilūzijas. Tev iespējams mājās ir citas dekorācijas...

Maiga (*iesmejas.*) Salīdzinot ar tavējām – tiešām citas!
 Mazaisbērns. Bet loma? Man savās dekorācijās ir galvenā loma, neiešu noliegt. Tavējā?... Kas tu būsi, kad beigsi skolu? Pārdevēja kādā veikalā? Starpniece kādā preču bāzē? Sekretāre kādam priekšniekam?

Maiga. Kaut vai. Tikai es pati sev vienmēr būšu priekšniece.
 Mazaisbērns. Atļaušos nepiekrīst. Ilūziju tu vari saglabāt, taču patiesībā tā nekad nenotiek. Pat ja tavs tēvs būtu karalis visā pasaku valstībā, tu tomēr būtu tikai princese... bet līdz karalienei vēl kāpt un kāpt... Un kāpjot tik un tā būs jāspēlē štatistes loma...

Maiga. Šitā gan! Protams, ielīst kā kurtim alā un iedomāties sevi par pasaules centru – tā nu gan ir brīvība... Tiešām balagāna aktierīša ideāls!... Pirmais aktieris "ģerevņā". Ha! Kāda izlikšanās! Vai tu pats arī kādreiz tici visam tam, ko runā? Vai arī aizskaudības, ka netiec saulītē, jau esi sajucis pavisam?

Mazaisbērnš. Nedusmojies, Maiga, bet mums katram ir sava "saulīte"...

Maiga. Meli!

Mazaisbērnš. Nē, vienkārši dzīve.

Maiga. Ai, ar jums te! Riebjas klausīties! "Dzīve", ko vēl nepateiksi...

Mazaisbērnš. Ko vēl? Varu vēl piebilst, ka tā ir dzīve absurdā pasaulē, kur viens otram runā garām. Vai nu pieņemt un apaukt ar ilūzijām, vai atteikties... trešā varianta nav. Ir tikai brīži, kad viss liekas sajaucies vienā kamolā – krīzes brīži – kā Lotāram... Un tomēr, vienalga paliek galvenais jautājums: pieņemt, vai atteikties...

Maiga. Pakaries! Lūdzu! Kurš sēros?

Mazaisbērnš. Tas būtu loģiski. Bet naivums ir pasaules mūžīgā, nepiepildītā cerība. Arī izšķiršanās ir naivums. Atteikšanās ir naivums. Pat atteikšanās no cerības – arī naivums. Naivuma naivums bezcerīgais...

Ričš. Gatavs. Var naglot klāt. Žēl, ka tev dēlis tikai viens, nekāds pārlieku dižais plaukts tev nesanāks.

Mazaisbērnš. Paldies, Rič! Nemaldināsim sevi ar ilūzijām par diženuma vērtībām. Tas būs vienkārši simbolisks plaukts, vecais. Naivais plaukts, praktiski ne pārāk noderīgais. Neko citu no tā neiedomāsimies, vecais!...

Ričš. Dabiski.

Mazaisbērnš. Tad naglojam klāt.

*(No bēniņiem pa kāpnītēm lejā traušas Lotārs un Andrejs.
Tajā pašā laikā pa kāpnēm augšā nāk vairāki milicijas darbinieki. Aiz viņiem vēlāk atnāks arī Vīrs Pelēkajā Lietusmētelī. Viņš allaž ieturēs distanci, centīsies būt neuzkrītošs.)*

Milicijas darbinieki pamana Lotāru un Andreju.)

Pirmais. Ei, jūs tur abi! Ātri lejā!

Otrais. Kur jūs kāpāt!?

Lotārs. Mēs? Uz jumta. Paskatīties pilsētu no augšas...

Pirmais. Kāpēc?

Lotārs. Tāpat.

Otrais. Dokumenti ir?

Lotārs. Man nav. Mājās ir.

Otrais. Visu ārā no kabatām! (*Andrejam.*) Tu arī.

Pirmais (ierauga starp izņemtajiem priekšmetiem krājgrāmatiņu.) Kas tad tas? Krājķases grāmatiņa? Kur ņēmāt?

Andrejs. Tā ir mana. Tajā ir mans vārds. (*Sniedz arī apliecību*). Solēnu apliecība.

Pirmais. To nav problēmu noviltot.

Andrejs. Tā ir mana.

Pirmais. Noskaidrosim. (*Rāda Otrajam.*) Paskaties! Pāri par tūkstoti rubļu. Tev ir tūkstotis uz grāmatiņas?

Otrais. Man nav.

Pirmais. Man arī nav. (*Andrejam.*) Un tu gribi teikt, kā šī te grāmatiņa pieder tev?

Andrejs. Jā, man.

Pirmais. Paskat tik! Kur tad tu tā strādā, ja vari nolikt tūkstoti uz grāmatiņas?

Andrejs. Tēvs noguldīja uz mana vārda.

Otrais. Devīgs papucis. Kāpēc man nav tāda papa...

Pirmais. Es atbildēšu: tāpēc, ka tu nezodz. Tāpēc tev nav tādu tūkstošu.

Otrais (*pēkšņi un asi Andrejam.*) Ko darijāt bēniņos!?

Andrejs. Kāpām uz jumta...

Pirmais. Re, re, šis arī bīda to pašu leģendu! Bet kurš atlauza lūkas atslēgu?

Andrejs. Nevienš. Tā bija vaļā.

Otrais. Ak, vaļā! Cik ērti, ja vajag kaut ko nozagt.

Pirmais. Nez kura bēniņu lūka tā stāv vaļā un gaida, kad kāds tur ielīdīs?

Otrais (*Andrejam*). Kā tad sauc tavu devīgo papiņu?

Andrejs. Mans tēvs ir profesors Grunts.

Otrais. Ā... Atcerējos. Es jau domāju, kur mēs viņu esam redzējuši. Pirms pāris nedēļām parkā. Starp citu, naktī.

Pirmais. Atkal sagadīšanās. Tā kā par daudz sagadīšanos...

Otrais (*Andrejam*). Kā tu to vari izskaidrot, ka mēs tevi satiekam dīvainos apstākļos jau otro reizi pusmēneša laikā?

Andrejs. To es nezinu.

Pirmais (*Lotāram*). Un ko tu teiksi? Nejauši gadījāties šajā mājā?

Lotārs. Atnācām ciemos.

Pirmais. Jaunumu netrūkst. Pie kā? Vari nosaukt adresi?

Lotārs. Varu parādīt. Šajās durvīs.

Otrais. Ahā!

Pirmais. Pārbaudīsim. Mēs jau arī taisījāmies tieši tur “paciemoties”...

Otrais. Tad uz priekšu! Jūs abi – ejiet pa priekšu, mēs aiz jums.

Lotārs. Kāpēc?

Pirmais. Tāpēc, ka “šmapēc”! Kas tev nepatīk? Nevienam tur patiesībā nepazīsti?

Otrais. Viņš tikai tēlo muļķi!

Lotārs. Neko es netēloju. (*Iet uz istabas durvīm. Atver, ieiet.*)

(*Milicijas darbinieki bīdot pa priekšu Andreju seko. Tagad kāpņu laukumiņā parādās Vīrs Pelēkajā Lietusmētelī.*)

Pirmais (*istabā*). Visi mierīgi! Paliieciet uz vietas! Nekustēties! Izslēgt mūziku! Kurš te ir dzīvokļa saimnieks?

Mazaisbērns. Labvakar! Es te dzīvoju. (*Iet pie skapja.*)

Otrais. Uz kurieni? Teica, nekustēties!

Mazaisbērns. Kā tad es pa gabalu, lai izslēdzu to mūziku?

Pirmais. Netēlo gudrinieku. Izslēgt!

Mazaisbērns. Uzmaniību! Klusums! (*Izslēdz magnetofonu.*)

Pirmais (*pēkšņi, gandrīz histēriski uzkliež Ričam*). Noliec āmuru! Zemē! Pats pie sienas!

Otrais (*Lotāram, Andrejam*). Jūs abi! Tur pie tās sienas. Visiem uzrādīt dokumentus!

Mazaisbērns. Ko jūs gribat?

Pirmais. Velc ārā dokumentus!

Mazaisbērns. Nē, man interesē, ko mēs tādu esam izdarījuši, ka jums būtu te jāielaužas.

Pirmais. Kas tad ielauzās?

Otrais. Man šķiet, ka mūs ielaida.

Pirmais. Man arī tā šķiet. (*Mazambērnām*). Kas tev nepatīk?

Mazaisbērns. Te šajā istabā es vienīgais kādu varu ielaist, bet neko tādu neesmu darījis.

Pirmais. Tu te netēlo pārgudro! Vispirms noskaidrosim, kas tu pats esi. Kur dokumenti? Kur apliecināts, ka tu te dzīvo?

Mazaisbērns. Es te dzīvoju. Pases man nav, pazaudēju.

Otrais. Es jau tā domāju! Tieši šodien pazaudēji?
 Mazaisbērns. Nē, piektdien pulksten 14-os 65-ās. Kāda tam nozīme?
 Otrais. Uzprasies?
 Mazaisbērns. Ko, lūdzu?
 Pirmais. Kā tad tu novēlēji bez pases?
 Mazaisbērns. Tāpēc arī nenovēlēju. Bez pases man neļāva.
 Otrais. Kur tu strādā?
 Mazaisbērns. Nekur.
 Pirmais. Bilde skaidra! (*Ričam.*) Un tu, pinkainais svoloč, kur strādā?
 Ričs. Nekur.
 Otrais. Kāpēc gari mati?
 Ričs (*parausta plecus*). Tie aug.
 Otrais. Šis arī tēlo "čaiņiku".
 Pirmais. Varena kompānija mums te novākusies. Neviens nestrādā. Tautas deputātu
 vēlēšanas uz viņiem neattiecas.
 Otrais. Padomju vara nepatīk.
 Pirmais. Iemācīsim mīlēt, uz ceļiem himnu dziedās!
 Otrais. Par laimi mums mežos trūkst darba roku pie koku gāšanas!
 Pirmais (*iebaksta ar pirkstu Ričam krūtīs.*) Tur arī nofrizēs. Uz nulli.
 Otrais. Paskatīsimies tālāk. Te viņiem ir arī sievietes.
 Pirmais. Šitās lietas jau tādiem nav jā māca!
 Otrais. Dokumentu, protams, nav nevienai?

(*Pauze.*)

Pirmais. Dislokācija skaidra. (*Otrajam.*) Pagaidi mani šeit, iešu noziņot.

(*Pirmais milicijas darbinieks iziet ārā, kur gaida Vīrs Pelēkajā Lietusmēteli. Pirmais oficiāli ziņo.*)

Pirmais. Situācija ir tāda: dokumentu nevienam nav, paši – garmatainie, skolnieki, sievišķi. Vienam, kurš ir profesora Gruntes dēls bija krājkases grāmatiņa. Te tā ir. Pievērsiet uzmanību – uz tās noguldīts tūkstoš rubļu.
 Lietusmēteli (*loti inteliģenti, labu dikciju.*) Tā. Es jūs saprotu. Lūdzu, ieejiet telpā, kreisajā tālākajā stūrī grīdā ir vaļējs dēlis. Izņemiet visus papīrus, ko atradīsit slēptuvē zem grīdas un atnesiet šurp. Sastādiet protokolu.
 Pirmais. Klausos!
 Lietusmēteli. Kad tiksiet ar to galā, garmatainos uz mūsu kantori pie Pīlādža, filozofu pie manis, skolniekus ņemiet līdz pie sevis uz iecirkni, sastādiet protokolu, izsauciet vecākus, ziņojiet skolām.
 Pirmais. Arī profesoru Grunti saukt?
 Lietusmēteli. Jā. Audzināšanas nolūkā.
 Pirmais. Sapratu. Veiksim profilaksi.
 Lietusmēteli. Rīkojieties!
 Pirmais. Klausos!

(*Pirmais atgriežas istabā.*)

Otrais (*Pirmajam.*) Skaties, ko vēl es atradu. Te ir sazāgēts dēlis.

Pirmais. Noskaidro visu par dēli. Man te viens cits dēlītis interesē... (*Dodas kaktā, piesit ar kāju, atrod vaļējo dēli, izvelk manuskriptu.*) Redzēji, kādi pagrīdnieki...

Otrais. Nemaz nebrīnos. Šiem te jau pretvalstiska darbība uz pieres rakstīta!

Pirmais. Nemsim līdzi.

Maiga. Mani nē, es te esmu nejauši!

Pirmais. Noskaidrosim.

Maiga. Nē, es patiesi nejauši!

Andrejs. Viņa te ir nejauši. Es apliecinu. Es viņu šodien atvedu... Uz īsu brīdi.

Pirmais. Jūs, profesora dēliņ, pastāviet pagaidām klusu, esiet jau nu iepinies tādā nepiemērotā kompānijā, ka papucim būs vēl jāpasvīst, kamēr atmazgās!

Andrejs. Nevienam mani nav jāmazgā. Es te esmu pie draugiem. Tie ir mani draugi.

Pirmais. Visi šie?

Andrejs. Visi bez izņēmuma. Bet tā, starp citu, nav jūsu darīšana.

Pirmais. Paskatīsimies. Iecirknī paskatīsimies, kam būs, kam nebūs darīšana.

Andrejs. Par ko mūs aiztur?

Pirmais. Profilakses nolūkos. Jūs apmierina tāds paskaidrojums?

Andrejs. Nē. Neapmierina.

Pirmais. Jūsu darīšana. Un neliecieties tik liels un varens. Te jūs neesat sava papiņa azotē. Nāksies atbildēt.

Andrejs. Es vienmēr atbildu par savu rīcību. Bet Maigu atlaidiet, es viņu te aicināju.

Pirmais. Pietiks rīkot "bazāru". Visu noskaidrosim. (*Dodas ārā, atdod manuskriptu Vīram Pelēkajā Lietusmēteli. Tas aiziet.*)

Otrais (*cilādams plauktam paredzētos dēļa gabalus.*) No kurienes dēlis?

Mazaisbērns. Atradu sētā.

Otrais. Tā vienkārši atradi?

Mazaisbērns. Jā, pavisam bez pūlēm.

Otrais. Gribi, lai tam ticu. Nozagi taču! Nu! Atzīsties!

Mazaisbērns. Atzīties? Par ko?

Otrais (*uzbrēc.*) Kur ņēmi dēli, maita?

Mazaisbērns. Atradu sētā.

Otrais. Nemelot!

Ivanda. Viņš nekad nemelo. Viņš ir "mazaisbērns".

Otrais. Klusu, tu! Visu noskaidrosim.

Ivanda. Viņš nemelo...

Otrais. Nu, to vēl vajadzēs pierādīt. Turklāt tik pārlicinoši, ka pat es sāku ticēt.

Maiga. Nu, atlaidiet, priekšniek, jūs dzirdējāt, mani te atveda, es tiešām...

Otrais (*pārtrauc*). Visiem – uz mašīnu!

(*Visi iet lēnām ārā no istabas, tad lejā pa kāpnēm.
Skan Beatles "You've Got to Hide Your Love Away"*)

6. aina

(*Soliņi parkā. Nāk Lotārs un Benita.*)

Lotārs. O! Mans beņķītis! (*Apmetas uz soliņa, sēž.*) Nāc, sēdi!
Benita. Negribu.

Lotārs. Tad nesēdi. Es turpretī tagad sēžu visur pēc kārtas. Pēc nedēļas turpretī stāvēšu miera stājā kaut kur Baltkrievijā tādā vietā, ko sauc Baranoviči, kara komisariātā jau teica. Un līdīšu uz vēdera. “Ierindniek, Lotār, rāpus, marš!” Un es – aiziet pa purviem... Apvemties var aiz sajūsmas.

Benita. Nerunā.

Lotārs. E, štrunts!

Benita. Uzrakstīsi man kādreiz kādu vēstuli?

Lotārs. Droši vien.

Benita. Es jau zinu, neuzrakstīsi...

Lotārs. Pēdējā laikā esmu sarakstījis tik daudz paskaidrojumu, ka man pret rakstīšanu jau naži lobās nost...

Benita. Beigās tomēr izmeta.

Lotārs (*parausta plecus*). Man arī pašam bija apriebies...

Benita. Mani neizmeta no skolas, novazāja pa visādām komjauniešu, vecāku komitejas un kādām tur vēl sapulcēm, izteica “sabiedrisko fui”... Tādā garā. Es apsolījos, ka labošos. Vispār... A, lai viņi iet kārties... Maigu, cik zinu, arī neizmeta. Es dzirdēju arī, ka Andrejs rehabilitēts... Tad iznāk, ka tu vienīgais, visvainīgākais.

Lotārs. Beidz par to! Man vienalga.

Benita. Galu galā...

Lotārs. Kas vēl?

Benita. Nekas. Tikai... kāds jau no mums nostučēja... ne jau uz dullo ments pa taisno nogāja līdz Mazābērna slēptuvei... Atceries, tur zem grīdas?

Lotārs. Es zinu.

Benita. Varbūt zini arī, kurš?

Lotārs (*parausta plecus*). Nezinu. Kā es varu zināt...

Benita. Ceru, tu nedomā, ka es...

(*Pauze.*)

Lotārs. Es neko nedomāju. Es sēžu uz beņķīša, skatos debesīs. Viss, okei. Lapiņas čab, baloži kurkst...

Benita. Vispār jau – dūdo. Baloži dūdo.

Lotārs. Šajā pilsētā visi kurkst...

(*Nāk Andrejs.*)

Andrejs. Labdien!

Lotārs. Ā! Sveiks! Kā dzīvo?

Andrejs. Nekas, var iztikt... Gaidu vilcienu uz Baranovičiem... Saulīte silda, zālīte dīgst... re, tiešām dīgst! Es uzēdu zālīti. (*Noplūc, uzēd.*) Garšo pēc kaķu mīzaliem, viss okei!...

(*Klusums.*)

Lotārs (*Andrejam*). Un ko tu tā pastaigājies?

Andrejs. Man šeit sarunāta tikšanās. Ar Maigu.

Lotārs. Šeit? Pie mana soliņa?

Andrejs. Soliņu tu neesi nopircis. Un neizliecies, ka nupat uzzināji.

Lotārs. Nezināju jau ar'...

Benita. Es zināju. Maiga mani pasauca.

Andrejs. Viņa pasauca?...

Lotārs. Paturēt rociņu?

Benita. Nē, tāpat...

Lotārs. Tad jau es te neesmu vajadzīgs.

Andrejs. Neāksties! Riebjās taču!

Benita. Paliec...

Lotārs (*spēlē sarunu ar sevi.*) Gribu jums pajautāt, Lotār: vai jūs vēlaties te palikt un noskatīties sentimentālu tikšanos? Lūdzu, jūsu vārds, Lotār! Paldies, Lotār. Es atbildēju: nē, es gribu piedzerties. Tādā gadījumā, man jums jautājums, Lotār: vai jums ir līdzīgs attiecīgs šķidrums? Atbildu: nu, protams, Lotār, attiecīgais šķidrums man ir vienmēr līdzīgs! (*Izvelk pudeli, norauj korķi.*) Tad, ņem iekšā, Lotār! Paldies! (*Iedzer no pudeles. Andrejam.*) Ņemsi?

Andrejs. Dod. (*Viņš arī iedzer no pudeles.*)

(*Nāk Maiga. Apstājas.*)

Andrejs (*ierauga Maigu, dodas viņai pretī.*) Sveika!

Maiga. Sveiks.

Andrejs. Es nezināju, ka viņi te būs!

Maiga. Iestiprinies?

Andrejs. Tas nav tā, kā tu domā. Lotārs... viņš iet armijā... tas arī viss.

Maiga. Nu, armijā aizgājis, vēl nav miris!

Andrejs. Lūdzu, nesaki viņam to acīs...

Maiga. Bet tu nedzer!

Andrejs. Labi. Es nedzeršu.

Maiga. Nekad nedzer.

Andrejs. Es sapratu. Labi, es apsolu.

Maiga. Tu jau zini, ka man riebjas dzērāji.

Andrejs. Jā. Bet šodien nesaki to Lotāram...

Maiga. Smalkjūtīgais!

Andrejs. Nevajag, Maiga! Es tevu mīlu... Tu īstenībā esi visjaukākā... Tikai tu dažreiz tēlo.

Maiga. Ko es tēloju? Ko tu par mani zini?

Andrejs. Visu, ko gribu zināt – es tevi mīlu.

Maiga. Pasaki – kāpēc?

Andrejs. Tev ir dvēsele, tu to slāpē, bet... es jūtu.

Maiga. Pie Mazābērna vairs neiesi?

Andrejs. Es neju. Man to vajadzēja apsolīt vecākiem.

Maiga. Vai tu nesoli visiem par daudz? Pašam neatliks vietas, kur dzīvot, starp visiem noteikumiem un zvērstiem...

Andrejs. Toties es varbūt esmu vienīgais, kuram kaut ko nozīmē pienākums. Es nemēdzu solīt, bet nepildīt.

Maiga. Jā, jā... ideālais cilvēks...

Andrejs. Maiga... Lūdzu, nesmejies... Es esmu tāds, kāds esmu...

Maiga. Tad jau tu arī precēsi mani, nevis tikai tāpat...

Andrejs. Maiga... Es... protams... Nāc pie manis!

Maiga. Es padomāšu...

Andrejs. Lūdzu, padomā...

(*Garām iet Ričs un Ivanda.*)

Lotārs. Hei! Čau!

(*Ričs gurdi pamāj, abi neapstājoties aiziet tālāk paši savā pasaulē. Uz brīdi ieskanās Pink Floyd "Dark Side of the Moon" fragments. Klusums.*)

Lotārs. Nevis skatuve, bet skatlogs.

Benita. Ko?

Lotārs. Pasaule nav skatuve un visi ļaudis aktieri, bet skatlogs. Un visi ļaudis manekeni. Uz pretīga blokmāju fona, silikāta ķieģeļu paradīzē. Paskaties, kādi te parkā krūmi – visi apcirpti, izskatās pēc zaļas betona sienas. Idiotiski! Es būtu uzcēlis betona sienu un nokrāsojis zaļu... Kundziņsalā, tieši pie manām mājām tagad cels ostu, jau pūš smiltis, aprok pļavas, visu, kas tur ir – dārzu mājiņas gāž ar buldozeriem, baigā industrializācija, kretīnu planētas konstrukcijas. Kad es atbraukšu pēc diviem gadiem no Bobruiskas purviem, mani vecāki jau dzīvos kaut kur kādā silikāta ķieģeļu mājā Ķengaragā. Es atgriezīšos, lai dzīvotu skatlogā... Vai varbūt neatgriezties? Ko man te darīt?... Kāda starpība – purvs vai sarkofāgs...

Benita. Kāds jau tevi gaidīs...

Lotārs. Gaidīs, gaidīs. Darbs VEF-ā pie konveijera. Kas zina, salodēšu savus lodējumus virs normas un vēl izpelnīšos bildi uz betona goda plāksnes, fotogrāfs mani ieregulēs, sēdēt tā, šlipsi kaklā, skatīties kaut kur gaisā, pēc tam iebāzis skatlogā mani tādu, ar izbolītām šizofrēniķa acīm. Normāla perspektīva. Un tu pati? Ko tu darīsi?

Benita. Dzīvošu.

Lotārs. Kā dzīvosi?

Benita. Tāpat, kā līdz šim.

Lotārs (*smejas.*) Es arī. No purva betonā, no betona – skatlogā. Iešu uz darbu jau gaidīdams, kad tas reiz beigsies. Un kad beigsies, iešu dejot... (*Uzkāpj uz soliņa. Skan "The Doors" dziesma "Alabama song." Lotārs dejo – tikai ar roku žestiem, acis stingas, mirušas.*)

7.aina

(*Bezpersoniska telpa. Tajā viens otram pretī sēž Vīrs pelēkajā Lietusmēteli un Mazaisbērns.*)

Lietusmēteli. Kas jauns?

Mazaisbērns. Nekas. Pie manis tagad neviens vairs nenāk.

Lietusmēteli. Tas ir slikti. Kā tu domā, kāpēc?

Mazaisbērns. Baidās. Tur viens otru aizdomās. Jūsu milicis pārāk uzkrītoši atrada rokrakstu manā spraugā... Skaidrs, ka ir bijis kāds, kas... informējis...

Lietusmēteli. Jā, muļķīgi. Neprofesionāli. Bet tādas nenopietnas lietas dēļ taču es nevarēju saukt mūsu brigādi. Taču nav jau noticis arī nekas īpašs... Vajadzētu padomāt par kādu jaunu iepazīšanos. Šeit es domāju nevis tādus nejaušus personāžus, kā daži skolnieki, pārtis hipiju, kas kopsummā ir visai nekaitīgi

radījumi. Mums būtu jāpadomā par kādu nopietnāku pazīšanos, vairāk intelektuāļu vidū. Tas mani interesētu ievērojami vairāk.

Mazaisbērns. Kopš aizgāju no universitātes, šādas pazīšanās man jau pajukušas...

Lietusmētēlis. Tieši par to es arī esmu nolēmis runāt. Atceros, tu kādreiz man teici, ka gribētu atjaunot studijas...

Mazaisbērns. Jā, es gribu.

Lietusmētēlis. Tāda iespēja varētu rasties... Pašlaik es par to domāju. Ko tu saki?

Mazaisbērns. Ar visu to, kā mani izmeta par... vārdu sakot, zināms, par ko?

Lietusmētēlis. Es nesaku, ka tas būs viegli, taču man ir savi kanāli, beigu beigās, ja mūsu kantoris izlems, ka tu esi mums noderīgs, es esmu pārliecināts, problēmu nebūs. Protams, tev būs jāierobežo savu... sauksim to tā... bohēmisko dzīves veidu. Iepriekšējā mūsu sadarbības etapā tam varbūt arī bija sava nozīme. Tomēr es negribētu, lai man pārņemtu, ka esmu kļūdījies savā izvēlē. Dzēris cilvēks maz kontrolē sevi... Bet man ir vajadzīgs, lai tu kontrolētu situāciju, turklāt pārliecinoši. Saproti, par ko iet runa?

Mazaisbērns. Protams.

Lietusmētēlis. Skaidrs, ka bez iedzeršanas neiztiksim, intelektuāļi, kā rāda pieredze, arī dzer, tāpēc neizslēgsim šādu tavas darbības scenāriju, jo tev būs jāpiedalās viņu saietos. Katrā ziņā pastāvīgu darbu tev būs jāatrod. Teiksim, kādā zinātniska darba grupā. Ko teiksi?

Mazaisbērns. Ja mani ņems.

Lietusmētēlis. Paņems. Nodrošināsim. Būs tavā istabā jāpamaina dekorācija, mazliet jāuzlabo izkārtnes. Nekādas slēptuves zem grīdas, tas ir naivi un mulķīgi, sastrādājot ar skolniekiem vēl kā nebūt, bet ne jau ar izglītotākiem ļaudīm... Tāpēc jau arī mums bija jāattīra skatuve, jāatsvabina tevi no vecās kompānijas. Ar visām kļūdām, šķiet, ka milicija ar to pietiekami labi tikusi galā, arī mēs pielikām savu roku. Domāju, ka tiem jauniešiem tas visumā bija derīgi – profilaksei... Ko tu saki?

Mazaisbērns. Neesmu satīcies, taču zinu, ka vienu puisī izmetuši no skolas...

Lietusmētēlis. Atkal izglītības darbinieki pārcentušies!... Cik neesmu teicis, mēs dzīvotu daudz laimīgāk, ja nebūtu šo nedabiski pozitīvo censoņu! Vai tu man nepiekrīti?

Mazaisbērns. Tā ir.

Lietusmētēlis. Nu, nekas, domāju, ka puisis arī bez mums būs sastrādājis sev pietiekami iemeslu, lai skolā ar viņu nespēlētos... Tas arī šobrīd nav tik būtiski... Starp citu, kā viņu sauc?

Mazaisbērns. Lotārs. Uzvārdu neatceros, varbūt nekad neesmu zinājis...

Lietusmētēlis (*kaut ko atzīmē blociņā*). Tas nākotnei... Vārdu sakot, no rītdienas sākšu gatavot tavu atkaliestāšanos universitātē, lai no rudens varam sākt darboties nopietnākos mērogos. Faktiski, man šī nelielā operācija bija vajadzīga, galvenokārt, lai sagādātu tev "cietēja slavu". Tas nozīmē, ka tev nav jāslēpj, ka pie tevis atraduši "samizdatu", tieši otrādi, pie gadījuma dari to visiem zināmu. Nelielies, bet dari zināmu. Tas var noderēt nopietnāku kontaktu veidošanai. Var palīdzēt arī tas fakts, ka tevi jau iepriekš izslēguši no universitātes... varbūt par dzeršanu, bet varbūt... arī te ir spēles iespējas. Viss tavās rokās... Pa vasaru atkārti mācības, nezinu vai nebūsi zaudējis formu, uz "dzīvesveida" pamata...

Mazaisbērns. Droši vien, būs jāsāk no gala...

Lietusmētēlis. Lai tev veicas! Es palīdzēšu, kas būs manos spēkos!

Mazaisbērns. Labi.

Lietusmētēlis. Jā. Tev vajadzētu savu segvārdu, katram gadījumam, ja mums būs jāveido kādi kontakti.

Mazaisbērns. Silikāts.

Lietusmētēlis. Labi. Lai būtu "Silikāts". (*Pieņemšanas, atvadās.*) Tava nākotne tagad iezīmējas skaidrām kontūrām. Tu varēsi darīt savu iemīļoto darbu, manis pēc filozofē kaut par "krišņu dejām uz govs muguras". Ja vēlēšies, aizbrauksi uz Indiju un paskatīsies, kā tas izskatās dabā. Kādas problēmas! Esmu pārliecināts, tu dosies ārzemju ceļojumos... Tad arī sapratīsi, ka visas izplatījušās runas par "dzelzs priekškaru" ir stipri, pat ļoti stipri pārspīlētas. Dzīvo laimīgi. Galvenais ir sajūst atbalstu, sajūst pamatu, no kā var atsperties, tad gudrs cilvēks daudz ko var izmantīt, vismaz noturēt sabiedriskās domas kustību progresā virzienā. Tu varētu būt tāds cilvēks. Uz redzēšanos. (*Prom.*)

(*"The Doors" dziesma "Alabama song." Mazaisbērns skatās sev priekšā. Viņa acis ir nedzīvas.*)

Mazaisbērns. Naivums ir...

(*Tumsa.*)

8. aina

(*Soliņi parkā. Lotārs jau manāmi iereibis sēž uz soliņa atzveltnes. Benita, Maiga un Andrejs uz soliņa.*)

Lotārs. Un tad nokrita zvaigzne... Nomira un nokrita. Visas planētas palika bez gaismas, apledoja un dzīvība... izplēnēja plānā gaismas putekļu plīvurā... un tā gaismā nāca, nāca, nāca... viss, atnāca. (*Paceļ kādu akmeni, saspiež saujā.*) Akmens nokrīt uz zemes. Re, man rokā, klau kā skan – Liras zvaigznāja Lirzemes planētas putekļi... džinkst... civilizācija džinkst... Kur palika? Nav vairs... (*Pasviež akmeni sānis.*)

Benita. Iesim mājās, Lotār.

Lotārs. Mājās? Tu gribi atbraukt šonakt pie manis? Bet lūdzu...

Benita. Neko es negribu!... Jā, tiešām, negribu, lai mūs atkal savāc uz "menteni"... Tu pašlaik izskaties pēc klienta...

Lotārs. Es neesmu klients. Es esmu lielgabalu gaļa, es esmu bruņu mašīnu gaļa, es esmu kājinieku mīnu gaļa, es esmu... indīgo gāzu uzbrukuma indikatora gaļa... Tu zini, kā visātrāk uzzināt, ka gaiss ir indīgs? Karā vajag ņemt līdzi vistu... Kad vista atstiepijas, tad arī tev laiks skaitīt lūgšanu... Kurš no jums zina kādu lūgšanu?... Protams, neviens... visi gaļas, visi ma-te-ri-ā-listi... a-te-isti... Andrej, tu esi ateists?

Andrejs. Jā.

Lotārs. Es jau teicu. Un tu Maiga?

Maiga. Pat ja es būtu ticīgā, ar tevi par to nesāktu diskutēt.

Lotārs. Kāpēc? Vai tad man nav dvēseles, vai?... Bļā!... Tavuprāt, man nav dvēseles?

Andrejs. Nomierinies.

Lotārs. Ei, uzkaries! (*Nokāpj no soliņa iet prom.*) Ejiet kārties, stukaču mēsli! Ejiet! Ātrāk uzkārsieties, ātrāk izārstēsieties no melošanas!...

Benita (*panāk viņu*). Pagaidi! Tu nupat pateici to tā, it kā es arī piederētu pie visiem!
 Un man tas nepatīk.
 Lotārs. Ta' man pie pakaļas, kas tev patīk!
 Benita. Kur tu iesi?
 Lotārs. Slepkaivot. Man jātiek vaļā no paša dvēseles. Esmu jau izplānojis, kā šai
 slepkavībai jānotiek... Neprasi, kā, nestāstīšu, citādi tu vēl kļūsi par
 līdzdalībnieci.
 Benita. Jā, jā, varētu padomāt, mani tas biedē...
 Lotārs. Tas pareizi. Nebaidies, bučiņ, apsedzies... Un galvenais, čššš... Lai neviens
 neko nenojauš...
 Andrejs (*pieskrien.*) Tu tomēr esi cūka! Tu esi cūka, Lou! Vai tad tu, idiot, neredzi, ka
 viņa tevi mīl!
 Lotārs. Tu esi baigi pareizais, Andrej... Baigi, baigi, pareizais!... Bet šovakar tu mani
 neregulē, skaidrs!... Varu arī izšķaidīt degunu.
 Andrejs. Vismaz nerunā par dvēseli, lops!...
 Lotārs. Ko tad tu man padarīsi? Atprasīsi parādu. Nav. Nodzēru. Pēc diviem gadiem,
 pienāciet pie kases.
 Andrejs. Tad viss par to "Silikātu" bija tikai meli, lai izkrāptu man naudu?
 Lotārs. Domā, kā gribi. Bet Silikāts staigā apkārt... tepat... pa ielu.
 Andrejs. Tev ir vajāšanas mānija!
 Benita. Andrej, lūdzu! Tagad ļauj man... Mēs paši tiksīm galā... Lūdzu...

*(Andrejs nodur galvu, kaut ko nomurmina. Iet atpakaļ uz soliņa.
 Lotārs apsēžas zemē. Benita apsēžas viņam blakus.)*

Maiga. Nu, ko, izcīnīji taisnību?
 Andrejs. Maiga, nevajag... Vismaz tu nesplauj man sejā...
 Maiga. Tu nesaproti. Man tevis žēl, tāda ideālista.
 Andrejs. Paldies. Es saprotu arī Lotāru, bet visam ir robežas.
 Maiga. Tieši tā. Robežas ir visam. Un vienmēr.
 Andrejs. Ne jau tādā nozīmē... Vienkārši... es arī, laikam, esmu tikai nolādēts
 egoists...
 Maiga. Tu? Par to gan neuztraucies... Labāk tiešām padomā vairāk sevi...
 Andrejs. Es tā nevaru... Man ir jāpārvērš šo pasauli, jāpadara to labāku, cilvēka dzīvei
 piemērotu. Tu saproti? Es to izdarīšu. Un tu taču... tu man palīdzēsi, Maiga?
 Maiga. Nevaru iedomāties, kā...
 Andrejs. Tikai esi man blakus...
 Maiga. Jā. Es būšu.

(Nāk Mazaisbērns.)

Lotārs. Ā! Filozofs-tunejāds. Nāc, vecais, pastāsti, ko dara absurda cilvēks, kad
 viņam nosprāgst dvēsele?
 Mazaisbērns. Čau! Tu, kā redzu, esi iegrimis refleksijās... Kā garšo?
 Lotārs. Normāli. Tikai atbildi – ko dara absurda cilvēks, kam nosprāgusi dvēsele?
 Vai pārveršas par kādu sūnainu akmeni, ko var paspert ar kāju garām ejot?
 Mazaisbērns. Viss, kas ir beigts, top izmests.
 Lotārs. Lūk! Cilvēks zina. Tu man vēl kādreiz teici... kā tas bija... Tūlīt atcerēšos...
 "Ja kaut kas vai kāds nav derīgs sabiedrības mehānismam, to izmet

- miskastē...” (*Paceļ pudeli.*) Nāc, Mazaisbērns, tu vienīgais zini, ar ko viss beidzas... metam!
- Mazaisbērns. Ne šovakar.
- Lotārs. “Ne šovakar”? Kad tad?
- Mazaisbērns. Kad piliens notrūks no zara.
- Lotārs. Tad ej pie velna!
- Mazaisbērns. Kur gan citur...
- Lotārs. Neesmu nekad tev prasījis – pasaki – tu arī esi ma-te-ri-ālists? Tu esi a-te-ists? Kas tu esi? Vai tev ir dvēsele?
- Mazaisbērns. Čau, Maiga, čau, Andrej!... (*Lotāram.*) Es esmu abstrakcija. Esmu prāta konstrukcija. Tevi apmierina?
- Lotārs. Tev nevar pieskarties, pirksti izies cauri kā spokam?
- Mazaisbērns. Pamēģināsim. (*Benitai.*) Kā būtu ar irracionālu, cit pasaules skūpstu? (*Nometas viņai blakus.*) Noskaidrosim, vai kāds kaut ko sajūt no manas klātbūtnes, vai nesajūt... eksperimentālā ceļā.
- Benita. Eksperimentē, bet ne jau ar mani. Ej, bučo... soliņu. Vai savu dēli.
- Mazaisbērns (*Lotāram.*) Tu redzi? Nav eksperimenta, kas sniegtu pārlicinošu atbildi. Ergo: esmu abstrakcija.
- Lotārs. Viss, ko tu saki, izklausās pēc... kaut kā līdzīga šitajam... (*Parāda pudeli, paskalina.*) Izklausās narkotiski... Tu vari pierādīt jebko, tu vari pagriezt skatījumu uz augšu, uz leju, pa labi, pa kreisi... bet nekad tas nav īsts... Spēlītes, vecais... spēlītes...
- Mazaisbērns. Kurš gan to saka? Vai tad tu neesi tas puisis, kam bez spēles nav dzīvošanas? Vai gan tu neesi sapratis, ka esi dzimis, lai spēlētu spēles? Tā ir tava sūtība pasaulē. Un ja tā nerealizēties, tu noniksi.
- Lotārs. Bļā... atkal taisnība... Kas tu par cilvēku? Lai ko arī neteiktu, viss taisnība... Vai tik tu neesi Lucifers, gaismas nesējs?...
- Mazaisbērns. Rīta zvaigzne. (*Noskūpsta Benitu.*) Piedod, Benita, taču pēc šādiem komplimentiem nespēju atturēties!
- Benita. Vismaz uz brīdi pārtraucāt bīdīt savas debilās teorijas...
- Lotārs. Nē, bet patiesi... tu tā arī neatbildēji, Mazaisbērns, mazais bērns, naivuma un patiesīguma sējēj... Kam tu tici, sasodīts? Skaties, tur sēž Andrejs – viņš tic, ka sabiedrība ir laba diezgan, tikai cilvēki neprot tajā dzīvot, viņš tic, ka ļoti aktīvi rosoties, caursitot sienas var panākt laimi un savstarpēju saprašanos... Tu arī tam tici?
- Mazaisbērns. Nē.
- Lotārs. Bet Dievam tu tici?
- Mazaisbērns. Es tikai zinu, ka ikviens cilvēks pats sevī izspēlē mūžseno miraklu. Ikviens nāk kā mesija, ikviens tiek nomētāts ar akmeņiem, ikviens kādreiz tiks piesists krustā, savas pasaulītes robežās, cik nu katram tā plaša... un dvēsele aizies. Varbūt augšāmcelsies. Vai arī – nekad.
- Lotārs. Un pārdos par sudraba grašiem. Un aizliegs savu ticību pirms gailis trīsreiz nodziedās. Vai tā?
- Mazaisbērns. Jā.
- Benita. Ko tad lai dara meitenes? Tikvien kā Marijas Magdalēnas pienākumus mazgāt kājas praviešiem?
- Mazaisbērns. Benita, garam nav dzimuma, tu arī dzersi savu etiķi pie krusta... Un skandēsi himnas mūžībai... Un noliesi, un kritīsi kārdināšanā un atkal atdzimsi...

(Lotārs pieceļas kājās, viņš aizsviež pudeli krūmos.)

Lotārs. Meli! Muļķības un meli! Sensenās... kas tur... mistērijas, tas viss ir meli! Skaties tur augšā – tur nav nekā, nevienas zvaigznes, visas nokritušas, zvaigžņu gaisma vairs neplūst no sensenajiem laikiem, viss ir miris, dvēsele ir beigta! Tukšums debesīs! Melns tukšums, bezsvars un bezgaiss, bezdomu kretīniskis tukšums, bezdvēseles It Nekas un It Neker-un-nekad – tas ir tur augšā... Paskaties, kā iet cilvēki tepat – skatieties, skatieties – tepat uz ielas, viņi vienmēr iet krustām šķērsām un nekad neatgriežas. Es esmu tieši tāds pats, kāds ir pūlis, es kļīstu, es izgaistu, es eju zem tukšam debesīm pa iezīmētām betona taciņām pilsētā. Nav dvēseles! Lozungi un uzsaukumi, demonstrācijas un manifestācijas, paradīzes solījumi, vecu kraķu marasmatiskā muldēšana par savām sasapņotajām ilūzijām poinieru sanāksmēs. Pilna pasaule varoņu, kam ieprogrammēts līdzināties, kurus saliek rāmjos un gaida, kad tos pielūgs... Vesels krusta gājiens ar svētbildēm un misijas apziņu padusē... Pirkašana un pārdošana, lietošanas instrukcijas un reklāmas, neona līķu gaisma, betona, smilšu un plastmasas klājumi pāri pļavai un dārzam... Un ko tad te gvelzt pa tukšo – vai tad kaut kas mainīsies, ja vienu pieminekļu vietā sakrāmēs citus, ja nolietotu manekenu vietā izstādīs jaunākus – tikko no fabrikas? Mainīsies ritmi, maršētāji maršēs, mainīsies meldiņi – dziesmas paliks tās pašas... Saukļos būs citi teksti, transparenti – tikai pārkrāsoti. Vara tāpat paliks vara... *(Ērmīgi iesmejas.)* A citu variantu ta' nav... *(Pauze.)* Tukšums... Mirusi pagātne un reanimēta tagadne regulē satiksmi starp betona blokmājām. Tāda spēle, ja jau visi spēlē savas Silikātu spēles... Jūs visi tur uz ielas! Kurš pirmais metīs akmeni? Nu?... Kolīdz dos komandu, tā metīs! Visi metīs akmeņus. Visi metīs akmeņus reizē. Visiem savi akmeņi jau salasīti triecienam. *(Paceļ akmeni.)* Anima! Man arī ir akmens. Nekādas zvaigžņu gaismas. Esmu slepkava. Man ir akmens, Anima...

*(Klusums. Andrejs un Maiga, pienākuši tuvāk.
Animas tēls tālu fonā. Skan senās indiešu rāgas.)*

Mazaisbērns. Viss pareizi. Citu variantu nav – sabiedrība taisa pati sevi. Bet jūs, bērni, spēlējieties... spēlējieties... *(Pamet ar roku, aiziet.)*

Maiga *(Andrejam.)* Iesim mēs arī.

Andrejs. Nē, pagaidi...

Maiga. Lūdzu iesim, man ir auksti!

Andrejs. Es tikai...

Maiga. Andrej, man jāiet vienai?

Andrejs. Iesim...

(Viņi aiziet. Benita stāv blakus Lotāram.)

Lotārs. Ko tad tu te vēl gaidi?

*(Benita neko neatbild, aiziet.
Lotārs viens, ap viņu tumsa. Iegaismojas Anima. Klusums.)*

Priekšgars